

ФІНАНСОВО-ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ:

НОВІ МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

МОНОГРАФІЯ

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ 2024

**ФІНАНСОВО-ОБЛІКОВА
ПОЛІТИКА УКРАЇНИ
В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ:
НОВІ МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Монографія

*За загальною редакцією
доктора економічних наук, професора Л. П. Сідельникової*

Хмельницький 2024

УДК 336.02:336.132
Ф 59

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Херсонського національного технічного університету
(протокол № 7 від 30 січня 2024 р.)*

Рецензенти:

Ірина ЛУК'ЯНЕНКО – д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри фінансів Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Валерій НЕМЧЕНКО – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та аудиту Одеського національного технологічного університету.

Інна ШКОЛЬНИК – д.е.н., професор, проректор з науково-педагогічної роботи Сумського державного університету.

Фінансово-облікова політика України в умовах європейської інтеграції:
Ф 59 **нові можливості та перспективи** : монографія / за заг. ред. Л. П. Сідельникової. – Херсон : Книжкове вид-во ФОП Вишемирський В.С., 2024. – 468 с.

ISBN 978-617-8187-09-5 (електронне видання)

Автори: Л. П. Сідельникова (вступ, п. 2.3); Г. Л. Вербицька (п. 3.4); О. Г. Головка (п. 1.1); Г. Л. Губіна (п. 2.10); А. Ф. Гукалюк (п. 3.6); Л. І. Дідковська (п. 3.8); А. С. Завербний (п. 1.5); Н. Б. Кашена (п. 1.2); М. В. Квак (п. 3.3); К. В. Клименко (п. 1.4); Т. В. Кошук (п. 1.3); В. П. Кудряшов (п. 2.9); Н. П. Левковець (п. 2.4); Н. В. Магас (п. 3.7); Л. О. Матвійчук (п. 3.5); А. С. Мохненко (п. 3.2); І. В. Нестеренко (п. 1.2); К. В. Орехова (п. 1.1); О. В. Оскома (п. 2.2); С. А. Покорчак (п. 2.5); О. М. Посаднева (п. 2.6); Г. В. Разумова (п. 2.2); О. Б. Стефанишин (п. 3.7); В. В. Тузінський (п. 3.5); Н. М. Ухналь (п. 1.4); І. Б. Хома (п. 2.5; п. 2.7); Є. А. Чеберяко (п. 2.1); О. В. Чеберяко (п. 2.1); Т. В. Чижова (п. 2.8); О. В. Чирва (п. 1.3); К. І. Швабій (п. 1.3); З. В. Юринець (п. 3.1); Р. В. Юринець (п. 3.1).

У монографії досліджено теоретико-методологічні аспекти формування сучасних тенденцій розвитку у галузі обліку, оподаткування, аудиту і аналізу, зокрема, обґрунтовано методологічні принципи удосконалення методів калькулювання собівартості екологічної продукції; проведено ґрунтовний аналіз практичних підходів до визначення об'єктів та механізму оподаткування домогосподарств із врахуванням світових тенденцій. З'ясовано вплив сучасних цивілізаційних викликів на розвиток фінансової політики України в парадигмі макроекономічної стабілізації та відновлення економічного зростання; виокремлено стратегічні орієнтири трансформації податкової політики задля забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку держави та поглиблення справедливості системи оподаткування; запропоновано систему управління фінансовою безпекою підприємства; розроблено напрями удосконалення фіскальної, монетарної та боргової політики, спрямовані на відновлення балансу публічних фінансів. Досліджено детермінанти розвитку національної та світової економіки в умовах глобальних трансформацій, вивчено причинно-наслідкові взаємозв'язки збалансовано-інклюзивного розвитку економіки України та відтворення національного багатства, проаналізовано втрати природного національного багатства України через війну та окреслено перспективи розвитку держави після її завершення.

Видання рекомендоване для науковців, державних службовців, економістів-практиків, викладачів закладів вищої освіти, аспірантів та студентів економічних спеціальностей.

УДК 336.02:336.132

ISBN 978-617-8187-09-5 (електронне видання)

© Колектив авторів, 2024
© Видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2024

ЗМІСТ

ВСТУП..... 6

**РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ, СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ, АУДИТУ І АНАЛІЗУ В
КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ЕКОНОМІКИ 10**

1.1. Implementation enterprise financial controlling system 10

1.2. Modernization of cost accounting for the production of ecological
products: European vector of development 23

1.3. Теоретичні засади і світовий досвід оподаткування
домогосподарств 45

1.4. Обґрунтування підходів до застосування правил
адміністрування у сфері оподаткування домогосподарств 65

1.5. Особливості розвитку митного пост-аудиту в Україні за
євроінтеграційних умов 88

**РОЗДІЛ 2. РИЗИКИ І ПРІОРИТЕТИ ФІНАНСОВОЇ
ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В ПАРАДИГМІ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ
СТАБІЛІЗАЦІЇ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО
ЗРОСТАННЯ 107**

2.1. Воєнна безпека України в умовах широкомасштабної війни:
нормативно-правове та фінансове забезпечення 107

2.2. Управління державним боргом України в умовах воєнного
стану 128

2.3. Монетарні аспекти впливу на ринок праці під час війни 149

2.4. Інвестиційні ризики комерційного банку та їх мінімізація 169

2.5. Фінансова політика у регулюванні ризиків інвестиційної діяльності бізнес-структур України	184
2.6. Оцінка ефективності діяльності державних підприємств у сучасних реаліях розвитку вітчизняної економіки	201
2.7. Ідентифікація ризиків у підприємницькій діяльності в умовах подолання невизначеності на шляху до євроінтеграції	219
2.8. Оподаткування малого бізнесу в Україні: фіскальний і стимулюючий потенціал	235
2.9. Оподаткування домогосподарств та поглиблення податкової справедливості	253
2.10. Екологічний контроль за сільськогосподарською діяльністю в Україні (фінансово-правовий аспект)	267

РОЗДІЛ 3. ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ..... 283

3.1. Assessment of leadership potential in the context of organisational development and globalisation changes	283
3.2. Стратегія соціально-економічного розвитку в умовах глобалізації	300
3.3. Національне багатство України – пріоритетна детермінанта розвитку вітчизняної економіки в умовах глобалізаційних викликів	316
3.4. Публічне управління розвитком інноваційної діяльності підприємств в межах Індустрій 4.0 та 5.0 як механізм забезпечення національної безпеки	332

3.5. Розвиток медичного страхування в Україні в умовах глобалізаційних викликів	347
3.6. Логістична екосистема в умовах трансформації глобальної економіки	381
3.7. Можливості та перспективи українського агросектору в умовах євроінтеграції	397
3.8. Фінансово-економічні інструменти стимулювання збереження та відтворення водно-болотних угідь в країнах ЄС: уроки для України.....	415
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	432

1.2. Modernization of cost accounting for the production of ecological products: European vector of development

Ukraine's obtaining the status of a candidate for EU membership in June 2022 proved the readiness of the European Union to more closely integrate our country into the European community, help to recover after the war and achieve high competitive advantages for obtaining EU membership. The candidacy made Ukraine a full participant in the programs and initiatives of the European Union, and became a trigger for business relocation to EU countries. The prerequisite for the entry of domestic entrepreneurs to the European market is compliance of their manufactured products with established standards and norms, in particular environmental ones. The focus on the supply of ecologically clean products determines the need for a complete reconstruction of both technical equipment and management methods. Accounting is an integral tool for effective management and control over the rational use of resources by business entities. Therefore, the issue of developing the theoretical and metoeuroogical foundations of accounting of business processes through the prism of the implementation of European standards is relevant.

An important step on the way to European integration, which allows domestic business entities to compete freely on the world market, and investors to better understand the financial situation of Ukrainian enterprises, is the harmonization of cost accounting for the production of ecological products in Ukraine in accordance with the legislation of EU countries. It should be noted that bringing accounting matters into compliance is part of the policy of harmonization and unification of the legislation of Ukraine, the main task of which is to ensure the freedom of entrepreneurial activity in the European space. Today, the legal basis of this accounting policy is defined in Article 44 (2) of the «Treaty establishing the European Community». As part of the annual plans for the implementation of the Law «On the State Program of Ukraine's Adaptation to the European Union»³⁶ a mechanism for the

³⁶On the State Programme for Adaptation of Ukrainian Legislation to the Legislation of the European Union: The Law of Ukraine on March 18, 2004. No. 1629-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text>.

direct application of international financial reporting standards (IFRS) was introduced in Ukraine, which is the main issue of adapting Ukrainian legislation to the acquis communautaire in the field of accounting.

One of the most significant discussions in the modern accounting society is the establishment of a new role of accounting and analytical information in the system of making strategic and operational decisions for the management of production activities of enterprises on the basis of current IFRS. This issue is especially relevant in the context of companies' desire for sustainable development, which meets the needs of modern society without risking the ability of future generations to meet their own needs. It is the increase in the volume of production of ecological products that have a negligible impact on the environment at all stages of their life cycle, from production to consumption and disposal, that helps to reduce the negative impact of human activity on the environment and improve people's quality of life. It should be noted that effective production activity, at the current stage of the development of the bioeconomy, requires additional research, the study of a number of theoretical and practical aspects of the rational organization of accounting, analysis and calculation of the cost of ecological products, taking into account the experience of European countries.

The process of market transformation of the cost accounting system at domestic enterprises does not always meet modern requirements. The main restraining factors include: instructional and methodical materials on the organization of cost accounting for the production of ecological products, which require updating and harmonization with EU legislation; insufficient compliance with modern requirements for the regulation of the display of production activity in the existing regulatory and legal framework; imperfection of primary documents on production cost accounting. The accounting policy and nomenclature of cost accounting items do not fully take into account the specifics of ecological production. Solving these problems will allow us to move to a new level of organization of cost accounting, increase analytical information and efficiency in managing the company's activities

in accordance with the requirements of the European market.

The European Union has extensive experience in the field of regulation of cost accounting and formation of production costs. The first standards on this issue were developed back in the 1970s, since then they have been repeatedly revised and improved. Today, Standard 2 «Production costs» is in effect in the EU (IAS 2 «Inventories»)³⁷ which determines how the company should account for production costs, namely by including in the cost of production all costs that are directly related to production, as well as all general production costs that can be allocated to a certain batch of products.

The main principles of accounting for product manufacturing costs in the EU include:

- the accrual principle (product manufacturing costs must be reflected in accounting in the period of their occurrence, regardless of when they were actually paid);
- the principle of correspondence (incomes and expenses must be reflected in accounting in the same period if they have an economic connection with each other);
- the principle of completeness (all costs that may be related to the production of products must be included in the financial statements for this period);
- the principle of prudence (all costs that may be associated with the production of products must be included in the financial statements for this period, even if their exact amount is unknown)³⁸.

In addition, EU countries have specific requirements for accounting for the costs of manufacturing products, namely:

- *Distribution of expenses for periods*: costs that are not related to a specific period of production should be allocated to different periods based on reasonable assumptions;

³⁷IAS 2 «Витрати виробництва» (Inventories). URL: <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias2>.

³⁸Alawattage C., Wickramasinghe D. *Strategizing Management Accounting: Liberal Origins and Neoliberal Trends*. London : Routledge, 2018. P. 77.

- *Display of costs in financial statements*: production costs should be reflected in the financial statements in the order in which they were incurred;
- *Display of expenses in tax accounting*: production costs that are included in financial statements must also be included in tax accounting, except for cases provided by law³⁹.

Accounting for production costs in EU countries is a complex and multifaceted topic and is governed by many laws and regulations. In the course of the study, the main differences in the organization of accounting for production costs were determined in comparison with other countries. Thus, in the EU countries there is a mandatory system of cost coding, when each cost item must be classified by a certain code, which is determined by the national standard. This code allows businesses to keep records of costs in a standardized form, which facilitates their comparison. There are also special rules for accounting for production costs for certain types of activities. For example, for enterprises engaged in the production of food products, there are special rules for accounting for costs of raw materials, materials and wages. Also, in the countries of the European Union, there are rules for accounting for the costs of manufacturing products for certain types of costs, namely for research and development costs, there are special depreciation rules⁴⁰.

In order to ensure the reliability and objectivity of the financial reporting of EU enterprises, a number of requirements for accounting for production costs have been introduced:

- costs of raw materials and materials used in the production of products must be included in the costs of manufacturing products at the time of their actual use;
- labor costs of employees who are directly involved in the production of products must be included in the costs of manufacturing products at the time of their

³⁹Aseen A. T., Idam A. K., Fashakh M. J. Creative Accounting Standards and its Techniques. *Opción*. 2018. No. 86. P. 1611.

⁴⁰Nazarova H., Kashchena N., Nesterenko I., Kovalevska N., Kashperska A. Theoretical and Methodological Aspects of Improving the Functioning of the Accounting System. *Amazonia Investiga*. 2022. Vol. 11. Issue #54. P. 244. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.54.06.23>.

actual payment;

– costs of depreciation of fixed assets used in the production of products must be included in the costs of manufacturing products evenly during the period of their useful use⁴¹.

The mechanism of cost formation of ecological products of domestic enterprises, taking into account the experience of the EU in the organization of cost accounting, should ensure the solution of a number of tasks, the main of which are not only the assessment and calculation of financial results, but also control over economic processes, management of costs for their implementation. Since by the formation of cost we understand the system of accounting for production costs by costing objects and the set of methods of calculating the cost of a costing unit, which is essential for the performance of these and other tasks, is the correct choice of objects of cost accounting and costing. In particular, the scientifically based definition of costing objects serves as a necessary condition for the probability of its results for a deep, comprehensive analysis of the company's activities with the aim of identifying and mobilizing unused reserves, reducing the production cost of ecological products, forming the structure and composition of the analytical costing process for production.

In the economic literature, considerable attention is paid to the issue of detailing expenses by cost items, which is the subject of a debate in which the tendency to expand the nomenclature of cost items prevails. However, not all proposals for expanding the nomenclature of cost items have been thoroughly studied. When determining the composition of articles, it is necessary to take into account the meaning, frequency of use, importance in planning, accounting and analysis, the possibility of distribution between types of products of each article. Grouping by cost items of the object of analytical accounting, and as a result their

⁴¹Algrari A. Y., Rebwar M. A. The Impact of Accounting Information Systems' Quality on Accounting Information Quality. *Reform of Accounting and Auditing Systems-Reality & Requirements*. Kurdistan-Iraq, 2019. P. 4.

expansion, increases the information capacity of the accounting system. However, excessive detailing of information complicates its perception and does not give an opportunity to focus on the main directions. Detailing by cost items cannot be expanded indefinitely. It is necessary to actively use the methodological possibilities of analytical accounting, which allow forming information with multi-level hierarchical detailing - analytical accounts of the 1st level, 2nd level. On the basis of the organizational and technological features of environmental activities that we have highlighted, we recommend using the hierarchical structure of objects for accounting for the production of ecological products (Fig. 1.5). For all accounting objects (type of ecological products - production - production redistribution of the first order - production redistribution of the second order - production stages - processes - types of work) costs are grouped by cost items⁴².

Information grouped by cost accounting objects must meet management requirements and is the basis for the distribution of costs between work in progress and finished types of environmental products, as well as for calculating the entire output and individual environmental products. That is, production costs according to the presented approach are taken into account for different objects depending on the purpose of obtaining information (control and regulation of costs, determination of the cost of ecological products)⁴³. In order to satisfy the management of enterprises, we propose to establish a list of cost accounting objects in two groups. The first group includes cost centers, cost centers, responsibility centers. It is related to the consumption process and therefore satisfies mainly control purposes.

⁴²Pylypenko K. A., Babiy I. V., Volkova N. V., Feofanov L. K., Kashchena N. B. Structuring economic security of the organization. *Journal of Security and Sustainability*. Issues 9 (1). 2019. P. 28.

⁴³Kashchena N., Nesterenko I. Digitalization of Environmental Safety Management as a Tool for Ensuring Sustainable Development. *Integration Vectors of Sustainable Development: Economic, Social and Technological Aspects*: collective monograph. Katowice: The University of Technology in Katowice Press, 2023. P. 111.

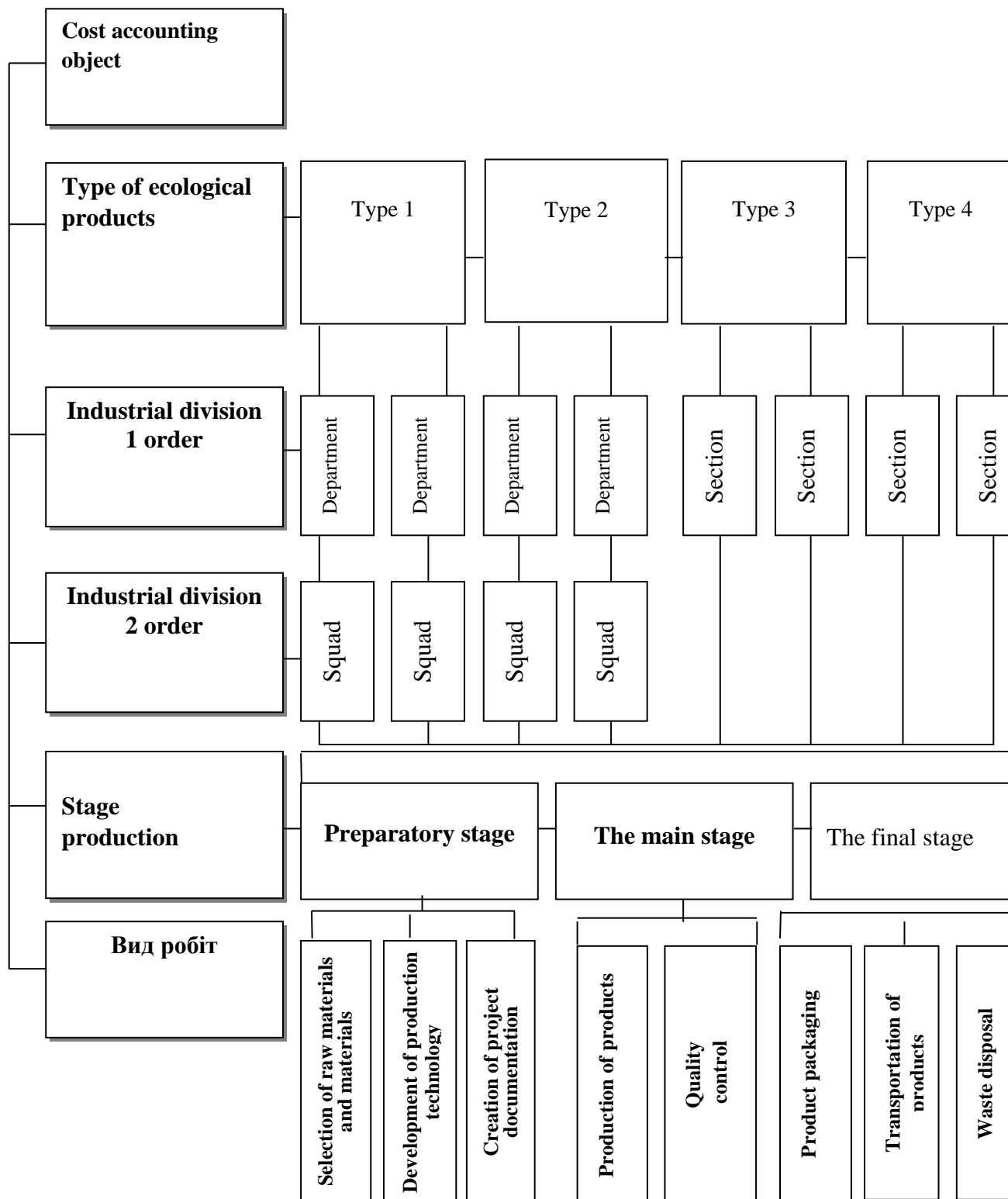

Fig. 1.5. Hierarchical structure of objects accounting for costs for the production of ecological products*

* Author's development

The definition of the second group is due to calculation. The objects of this group are carriers of expenses, which can be considered as types of ecological products, orders of various degrees of readiness, works and services that have consumer value⁴⁴.

Cost accounting and costing are two stages of the same process; there is unity between them, but not identity. On the basis of the conducted research, we propose to consider the cost accounting method according to three classification features: periodicity of calculation, efficiency of cost control, completeness of inclusion of costs in the cost price of ecological products. At the same time, it is advisable to consider the given classification features independently of each other. Therefore, it is worth focusing attention not on the choice of any one cost accounting method, but on the creation of a cost accounting system at each advertising enterprise, which will ensure the solution of the set tasks given the specifics of the enterprise (features of technology and production organization, the nature of the products produced, opportunities, including financial and technical, introduction of new information technologies). It should be noted that in EU countries there are two main methods of accounting for production costs:

- functional method - involves the distribution of production costs by functions, such as production, management and sales;
- object method – used to allocate production costs by objects, such as goods, services or orders⁴⁵.

As a result of the fact that environmental activities are based on the fulfillment of specific orders, it is advisable to use the object method to determine the cost of ecological products at domestic enterprises. Under these conditions, the accounting of

⁴⁴Davydova O., Chebanova N., Kashchena N., Chmil H., Protsenko V. Economic Activity of Enterprises: Methodical Aspects of Assessment. *SHS Web of Conferences NTI-UkrSURT*. 2019. Vol. 67. No. 06012. P. 3. DOI: 10.1051/shsconf /20196706012.

⁴⁵Corsi K., Castellano N. G., Lamboglia R., Mancini D. Reshaping Accounting and Management Control Systems. *New Opportunities from Business Information Systems*. Switzerland : Springer, 2017. P. 27.

direct costs for the order will be organized on the basis of primary documents reflecting the consumption of materials, wages, and indirect (overhead) costs will be distributed between individual orders in accordance with the accepted basis. At the same time, all costs are considered work in progress until the order is completed. Report costing is made only after the order is fulfilled, which is a significant disadvantage of this method. The cost of a partially completed order is determined conditionally, based on the actual costing of a similar order, as well as accompanying conditions. Also, this method is characterized by a weak domestic regulatory framework, a low level of control over the formation of costs during the production of ecological products. In order to eliminate the mentioned inefficiencies and obtain more accurate differentiated information about the costs of the production process, we suggest using a variant of the modified object method. It provides for the formation of an order for a set of works, united by centers of responsibility. At the same time, costs for orders are grouped with internal detailing by types of work performed, which allows you to determine the cost price of each of them. This detailing of orders will allow for the gradual accumulation of costs, obtaining more analytical information, which allows monitoring the progress of work, the structure of costs, the expediency of their use⁴⁶.

The possibility of assigning indirect costs not proportionally to one or another base (salary, working time of machines, etc.), but according to a given and pre-established norm is indicated C. Mulford та E. Comiskey⁴⁷. At the same time, the accounting approach in all its manifestations was subjected to severe criticism. Thus, A. Khalleefah noticed that the accounting approach can only answer the question of whether this article refers to variable or constant costs. Because there are always

⁴⁶Kashchena N., Nesterenko I. Digitalization of the Innovative Development Mmanagement Information Service of the Enterprise. *Mechanisms for Ensuring Innovative Development of Entrepreneurship* : monograph / ed. by T. Staverska, O. Mandych. Tallinn : Teadmus OÜ, 2022. P. 240. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/31559/1/monograph_2022_Nesterenko.pdf.

⁴⁷Mulford C. W., Comiskey E. E. *The Financial Numbers Game. Detecting Creative Accounting Practices*. Danver : John Wiley & Sons, Inc., 2002. P. 33.

mixed articles, that is, their decomposition cannot be solved by accounting metoeuroogy⁴⁸.

As for the mathematical and statistical direction, it can be noted that it exists in three variants: D.R. Longman – M. Shifa; K. Rummel; A. Voltaire. In the first, metoeuroogy is based on the construction of correlation coefficients between certain types of expenses and the degree of employment; Rummel, calculates correlation coefficients between consumption (costs) and output of finished products; Voltaire, constructs cost curves based on regression coefficients⁴⁹.

The planned direction is implemented in the plankosten system (only direct costs are included in the production account). At the same time, the consumption of production factors is established in advance by volume, types and reasons, as a result of which the entire accounting system is oriented not to the past, but to the future. P. Rybel stood apart from these directions, who argued that indirect costs do not need to be distributed, because all the results of economic activity should be taken into account where they arise. Today, the distribution of indirect costs is regulated by the current legislation of Ukraine (Standard 16 «Costs»), and at advertising enterprises, it should be carried out taking into account the specifics of the activity.

In the course of the research, it was found that in many domestic enterprises, due attention is not paid to the formation of accounting policy, and this negatively affects the accounting and functioning of the enterprise in market conditions. In order to ensure the reliability, completeness and comparability of accounting information, the enterprise should have a properly formed accounting policy in general, and regarding production costs, in particular. Its creation is a rather time-consuming process, because the enterprise has to take into account its assets and liabilities in accordance with the accounting policy developed

⁴⁸Khalleefah A. M. Accounting Engineering as the Base for Enterprise Datadriven Decision-making System Implementation. *Science of Europe*. 2020. Vol. 3. No. 48. P. 26.

⁴⁹Vasilyeva T., Samusevych Y., Babenko V., Bestuzheva S., Bondarenko S., Nesterenko I. Environmental Taxation: Role in Promotion of the Pro-Environmental Behaviour. *WSEAS Transactions on Business and Economics*. 2023. Vol. 20. P. 421. DOI: 0.37394/23207.2023.20.37.

by it for more than one year. Since each enterprise has its own peculiarities, the development order must provide for the principles, methods and procedures of implementation that are characteristic of its activity. The main factors that influence the formation of accounting policy include important consolidated characteristics of the economic entity (form of ownership, type of activity) and individual indicators of economic activity (average number of employees, profitability of products). Thus, when forming the accounting policy of a production enterprise, it is necessary to take into account the entire set of characteristics of the participants in the economic process.

Due to the fact that a well-grounded adopted accounting policy allows creating reliable, accurate and complete information about costs, it is necessary to define a list of its elements at the enterprise. At the same time, it should be taken into account that today business entities have alternative options for organizing accounting in many areas of economic activity. That is why, based on the content and details of the issues disclosed in the accounting policy, it is possible to draw a conclusion about the competence of the company's management policy.

The formation of the accounting policy of enterprises that manufacture ecological products is recommended to be carried out according to the following stages (Tbl. 1.3).

Thus, the rational construction of cost accounting largely depends on how justified certain objects of analytical accounting are. Their correct choice and practical application directly affect the organization of all cost accounting, the relationship between primary and effective information. Justified, aggregated and calculated in monetary terms by accounting objects, costs are the main prerequisite for reliable calculation of the cost of ecological products, planning and analysis of activities⁵⁰.

⁵⁰Кашена Н. Б., Нестеренко І. В., Чміль Г. Л. Управління інноваційними біокластерами в умовах цифровізації: організаційно-методичний аспект. *Інфраструктура ринку*. 2022. Вип. 69. С. 71-78. 75. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/21508>.

Table 1.3

Stages of formation of accounting policy of the enterprise *

Stage	Characteristics of the stage
1	2
<i>Preparatory stage</i>	Determination of issues related to the accounting policy, selection of previously issued documents, analysis of the practice of using individual accounting methods
<i>Stage 1. Identification, analysis, assessment and ranking of factors influencing the choice of accounting methods</i>	Determination of specific conditions, phenomena and processes that affect the development of accounting policy at advertising enterprises is the entire set of characteristics of participants in the economic process
<i>Stage 2. Determination of accounting objects for which the accounting policy is developed</i>	The object of the accounting policy in the study is the costs for the production of ecological products
<i>Stage 3. Selection and justification of accounting policy elements for each method and object</i>	The list of elements of the accounting policy regarding the production costs of the enterprise must contain: a list of cost accounting objects, a working plan of accounts detailing account 23 "Production" by sub-accounts of the 2nd and 3rd order, a list of articles of production cost calculation, a list of constant and variable costs, overhead distribution base, normal production capacity
<i>Stage 4. Designing the selected accounting policy</i>	The selected accounting policy receives an appropriate design in order for it to satisfy the formal requirements for it
<i>The final stage</i>	Control over the implementation and execution, identification of non-euroiks and introduction of appropriate changes

* Author's development

The conducted research showed that at this time general production costs (GPC) constitute a significant share (about 22%) of the cost price of ecological products, and in recent years there is a tendency of their growth. The existing practice of accounting and distribution of overhead costs at the studied enterprises does not correspond to the specifics of environmental activities. With the introduction of new technologies, there is a decrease in the labor costs of workers in the manufacture of ecological products and an increase in indirect costs for automation. Therefore, the method of absorption of overhead costs must be changed, otherwise the calculations of the cost of manufactured ecological products will be inaccurate.

Since the mechanism of distribution of GPC affects the object of taxation, its

application must be justified accordingly when forming the accounting policy at the enterprise. It is necessary to determine for which articles it is worth keeping an analytical account of general production costs and to adopt a basis for their distribution. In enterprises of environmental activities, as a result of the fact that according to Standard 16, in the article «General production costs» the costs belonging to different spheres of activity are collected, we recommend that the analytical accounting of costs on account 91 «General production costs» be divided into three groups:

- maintenance costs and operation of machines and equipment directly related to the technological process of production;
- costs of management and economic maintenance of the production process;
- expenses for ensuring the quality of advertising orders. This will make it possible to establish where and under the influence of which centers of responsibility groups and individual elements of the GPC are created, which, in turn, affects the improvement of the efficiency of planning, control and regulation of enterprise costs⁵¹.

It should be noted that a non-European feature in GPC accounting is the lack of their detailing by production divisions of advertising enterprises. This reduces the efficiency of determining production costs and finding reserves for their savings. The practice of modern accounting requires that the expenses for the maintenance and operation of the equipment are summarized not for the enterprise as a whole, but also for the places of occurrence, that is, for the level of homogeneity. Therefore, GPC for selected analytical groups should be accumulated in accordance with the hierarchical structure of production cost accounting objects, followed by their generalization throughout the enterprise.

The study showed that there is a need to allocate such an analytical group of

⁵¹Corsi K., Castellano N. G., Lamboglia R., Mancini D. Reshaping Accounting and Management Control Systems. New Opportunities from Business Information Systems. Switzerland : Springer, 2017. P. 19.

PPE as costs associated with ensuring the quality of ecological products. In current practice, these costs are taken into account as part of other production costs, which is why it is difficult to isolate and control them. In the economic literature, the following provisions are proposed for accounting for quality costs:

- provide for the collection and distribution account «Costs for product quality management» with two subaccounts («Costs for ensuring the required level of production», «Costs for improving product quality»);

- provide for the collection and distribution account «Costs for quality assurance» with sub-accounts («Costs for control, inspection and quality assessment of ecological products», «Costs for defect prevention and organizational and management costs for quality assurance»);

- select the article «Costs for quality assurance» as part of cost estimation items;

- it is proposed to take into account these expenses on a separate subaccount to the «Production» account – «Expenditures related to improving the quality of products»⁵².

Combining quality assurance costs and quality improvement costs on one account is illegal, because these costs have different sources of origin. The use of separate collecting and distributing synthetic accounts will lead to an excessive accumulation of accounting procedures. However, control over these costs is necessary and can be most effectively implemented as a result of the implementation of the recommended GPC analytical grouping at advertising enterprises.

According to Standard 16 «Costs», GPC are divided into fixed and variable. In turn, the GPC variables are allocated to each unit of production using an allocation base based on the actual capacity of the reporting period. Fixed manufacturing overhead costs are allocated to each unit of production using an allocation base at normal capacity. Thus, the write-off of GPC to the main production account is

⁵²Diers L., Bauman A., Xu H. Quality of Accounting Information for Small Businesses. *The Journal of Global Business Management*. 2017. Vol. 13. No. 1. P. 77.

accompanied by their distribution by types of environmental products and direct cost items in accordance with the selected distribution base. This point is key to understanding possible GPC planning, accounting and control systems as a component of the accounting system⁵³.

Variable production overheads include costs that change directly (or almost directly) in proportion to changes in the volume of activity. Fixed production overheads remain unchanged (or almost unchanged) when the volume of activity changes. However, it is difficult to achieve an absolutely accurate division of costs into fixed and variable costs, so the enterprise is given the right to independently choose them. In management accounting, the division of costs into fixed and variable has a serious practical application. It is most widely used in the construction of graphs for the analysis of the behavior of costs, profit and sales volume, it allows you to determine the point of the critical sales volume, below which production becomes unprofitable.

As a result of the analysis of the activities of domestic enterprises for the reporting period, the main articles were selected, according to which the general production costs are divided into fixed and variable. To keep analytical records of GPC, it is advisable to use a register containing information on the accumulation of variable and fixed overhead costs by centers of responsibility (production repartitions) and by the enterprise as a whole for the reporting period. The summary data of the register provides an opportunity to calculate the normal production capacity based on the results of the year or operating cycle, to study the dynamics of costs. As a register, we recommend using the «Information of accumulation of general production costs of the enterprise». The basis for filling it out are primary documents (payment claims-orders, advance reports, information on the calculation of depreciation, settlement and payment information, and others).

⁵³Чернікова І. Б., Дергільова Г. С., Нестеренко І. В. Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності : посібник. Харків : Форт, 2015. С. 57. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/10383>.

The sequence of allocation of general production costs to one or another type of ecological product depends on the basis of distribution. In turn, the choice of the distribution base is determined by the specifics of the enterprise's technological cycle, the degree of homogeneity in terms of the natural material composition of GPC items and the corresponding items of direct costs. At the same time, the principle of the maximum possible correspondence between the dynamics of the selected distribution base and this GPC article is decisive. The purpose of GPC distribution by types of ecological products is to obtain reliable data on the full cost of certain types of products for management purposes, information on profitability, and the degree of optimality of the structure of the provided services. In the case when the natural indicator is chosen as the distribution base, GPC are distributed directly by types of ecological products with the accumulation of general production costs in the cost price of a separate type of product as a separate item of costs – «GPC» (Fig. 1.6, Option 1).

In the event that the value indicator of any item of direct costs is chosen as the distribution base, the full value of the distribution base is first calculated (as the total direct costs for this item for all types of products). then the distribution rate is determined and, on this basis, GPC is written off to the cost price of one or another type of product (Fig. 1.6, Option 2).

Thus, the distribution of GPC at the end of the period by types of environmental products in accordance with the selected distribution base for the purposes of reliable calculation of full cost is the basis of any GPC system and constitutes its essence. The current method of costing calculations at enterprises of environmental activities, in terms of the distribution of overhead costs, is quite imperfect. For many years, mainly one method of distribution is used - proportional to the salary. The conducted research showed that there is little economic relationship between GPC and wages of manufacturing enterprises. Modern enterprises are increasingly equipped with complex automated equipment, for the management of which qualified highly paid employees are hired.

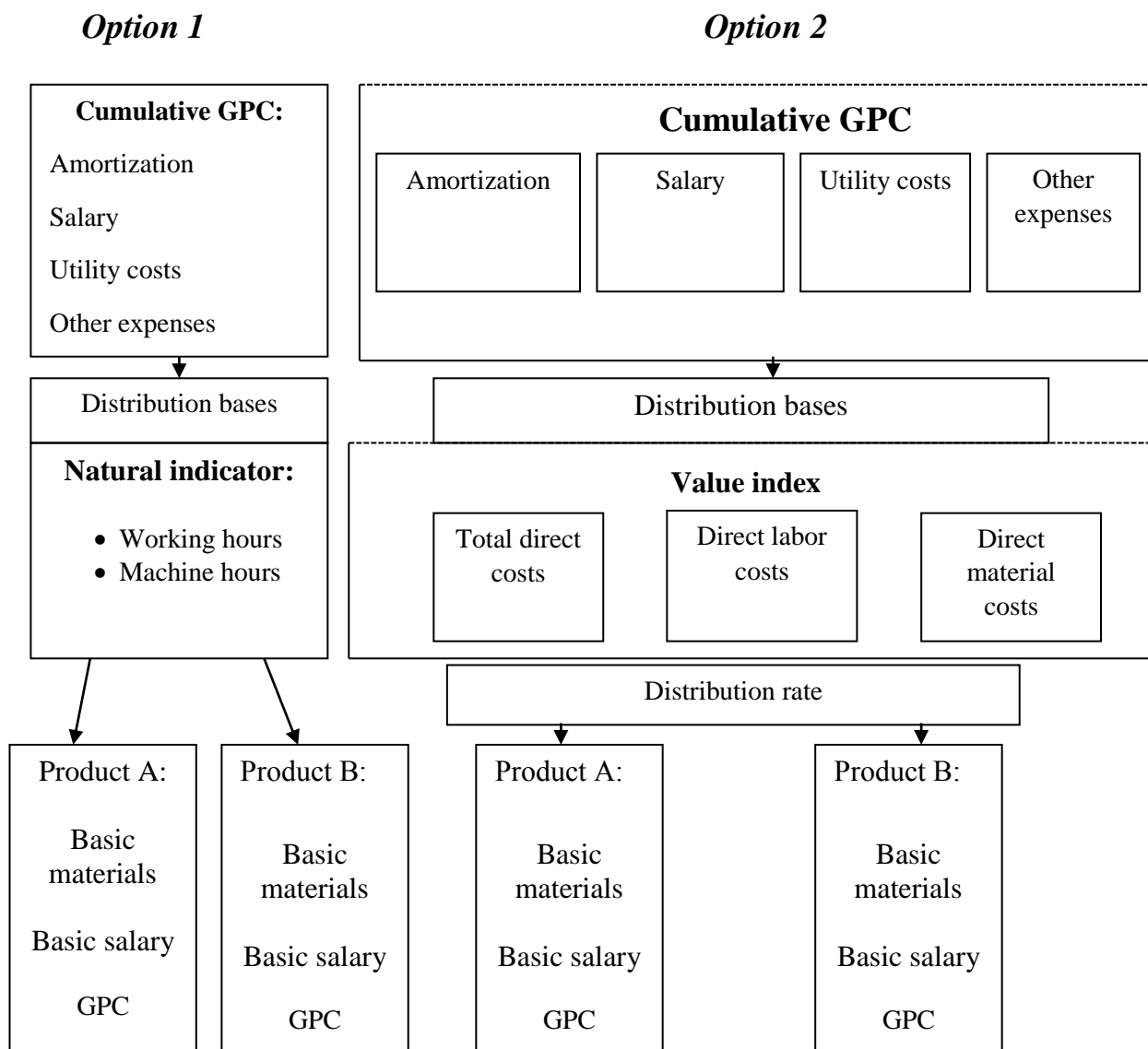

Fig. 1.6. Distribution of general production costs by cost items and types of ecological products*

* Author's development

At the same time, the use of labor costs as a basis for distribution leads to an artificial increase in the cost price of ecological products. As a result, types of ecological products, which have a small specific weight of wages in their cost price, receive unreasonably inflated shares of distributed costs. Orders, the manufacturing processes of which have a high level of mechanization, unjustified underestimation of the share of costs that are distributed. Therefore, domestic enterprises need a more sophisticated method of cost distribution, which would allow to expand the

possibilities of using this basic parameter and to clearly regulate the conditions and order of its application. The problem of GPC distribution is complicated by the fact that environmental activity represents a diverse set of services and types of their organization. Under these conditions, the use of a single universal approach common to all types of ecological products will not be justified. Therefore, at each enterprise, on the basis of a single meteo-eurological concept, it is necessary to justify a system of methodical options that satisfy the specific conditions of the production of ecological products with their modifications. For this, a careful regulation of the choice is necessary, that is, a certain methodical approach to the justification of calculations in specific conditions.

The principle non-European of the current methodology is the use of the relationship between wages and overhead costs, which are distributed not to individual types of ecological products, but to the entire population using a single average coefficient. However, average values apply only to homogeneous units. The distribution of GPC at domestic enterprises should be carried out taking into account the costs of labor embodied in tools, means of processing and costs of live labor. The advantage of this method is that there is no need to calculate estimated rates, and the machine capacity and labor intensity indicators are used directly for calculations. This allows you to bring wage indicators for various types of ecological products to a single level of the obtained machine capacity indicator, after which it can be used as a distribution base. The share of influence of the base should depend on the specific weight of labor-intensive services and material- and capital-intensive environmental products in the structure of types of services. At the same time, the distribution will be carried out according to the formula (1.1):

$$3BB_{распр} = (Cp_{мч} * Bp_{мчф}) * d + (Cp_{з/н} * Bp_{з/нф}) * (1 - d), \quad (1.1)$$

where: $Cp_{мч,з/н}$ – distribution rate for 1 machine hour, 1 euro. production

personnel costs; Бр_{м/чф, з/пф} – basis of distribution based on actual capacity based on machine-hours and production personnel costs; d – the proportion of GPC associated with each of the distribution bases.

The results of the GPC distribution using the combined base are presented in the Table 1.4.

Table 1.4

Allocation of general production costs using a combined base *

Indexes	In total	Per unit of distribution base	Inclusion of general production costs in:	
			Costs for the production of services, «Production» account	Cost of realized services, «Cost of realization» account
Base of distribution according to normal power, A) machine hours B) costs for production personnel	418 14307,95	-	-	-
General production costs for normal capacity, EUR, of them:	8466,47	-	-	-
Variables A) 10.04 EUR*418 hours B) 0.29 EUR * 14307.95 EUR	4197,67	10,04 0,29	-	-
Permanent A) 10.2 EUR *418 hours B) 0.30 EUR* 14307.95 EUR	4268,8	10,2 0,30	-	-
Distribution base by actual capacity, A) machine hours B) costs for production personnel	366 12978,3	-	-	-
Actual general production costs:	8471,58	-	-	-
Variables A) 12 EUR *366 hours B) 0.34 EUR *12978.3 EUR	4384,58	12 0,34	4384,58	-
Permanent A) 11.16 EUR *366 hours B) 0.32*12978.3 EUR.	4087	11,16 0,32	-	-
Constant-distributed (10.2 EUR *366 hours)*0.65+ +(0.30 EUR *12978.3 EUR)*0.35	3880,12		3880,12	
Permanent-undistributed (4087 EUR - 3880,12 EUR)	206,88	-	-	206,88

* Author's development

The calculations shown in the table indicate that the permanent allocated GPC will amount to 3880.12 EUR ((10.2 EUR * 366 hours) * 0.65 + (0.32 EUR * 12978.3 EUR) * 0.35). Only 206.88 euros will be debited to the cost price of ecological products sold unallocated fixed costs. The next stage of GPC accounting is their distribution among orders placed in the reporting period.

At this time, at enterprises, the distribution of GPC for each type of ecological products is carried out in the following way (1.2):

$$3BB_i = \sum 3BB * Kp_{3/n} \quad Kp_{3/n} = \frac{3/n_i}{\sum 3/n} , \quad (1.2)$$

where: $3BB_i$ – GPC, referring to a separate type of ecological products, EUR; $3/n_i$ – wages of workers engaged in production i ecological products, EUR; $Kp_{3/n}$ – distribution coefficient GPC, %; $\sum 3BB$ – the total amount of GPC to be distributed; $\sum 3/n$ – the total amount of wages of production workers.

Taking into account the proposed combined base, it is advisable to distribute GPC in the following way (1.3):

$$3BB_i = \frac{3/n_i * Kp_{3/n} + \sum 3BB * Kp_{Mч}}{2} \quad Kp_{Mч} = \frac{Mч_i}{\sum Mч} , \quad (1.3)$$

where: $Mч_i$ – time worked by equipment for manufacturing and ecological products, machine hours; $Kp_{Mч}$ – the GPC distribution coefficient is proportional to the operating time of the equipment, %; $\sum Mч$ – the total amount of time worked by the equipment, machine-hours⁵⁴.

Formula (1.3), which is used for the distribution of GPC depending on the items of costs for the production of ecological products, should reflect the advantages of the

⁵⁴Jeremy D., Elizabeth H., Ken J. Requirements Engineering. Gewerbestrasse : Springer, 2017. P. 54.

share of production automation (machine capacity) or the costs of production personnel. The formula for the distribution of GPC has the following form (1.4):

$$3BB_i = (\sum 3BB * Kp_{3/n}) * d + (\sum 3BB * Kp_{мч}) * (1 - d), \quad (1.4)$$

where: d – the share of GPC is associated with each of the distribution coefficients⁵⁵.

A comparative calculation of the distribution of GPC for individual types of environmental products according to the current and proposed methods is presented in Table 1.5.

Table 1.5

Distribution of GPC for a separate type of ecological products according to the current and recommended methodology *

Type of ecological products	Total GPC, EUR	Formulas	Calculation
<i>Effective technique</i>			
001	3333,4	$3BB_i = \sum 3BB * Kp_{3/n}$	8264,4*(5234,8/12978,3)
002	2917,9	$Kp_{3/n} = \frac{3/n_i}{\sum 3/n}$	8264,4*(4582,3/12978,3)
003	2013		8264,4*(3161,2/12978,3)
<i>Recommended method</i>			
001	3559,1	$3BB_i = (\sum 3BB * Kp_{3/n}) * d + (\sum 3BB * Kp_{мч}) * (1-d)$	((8264,4*(5234,8/12978,3))*0,3 5 + (8264,4*(163/366))*0,65)
002	2400,9		((8264,4*(4582,3/12978,3))*0,3 5 + (8264,4*(94/366))*0,65)
003	2304,4	$Kp_{3/n} = \frac{3/n_i}{\sum 3/n}$ $Kp_{мч} = \frac{Mч_i}{\sum Mч}$	((8264,4*(3161,2/12978,3))*0,3 5 + (8264,4*(109/366))*0,65)

* Author's development

⁵⁵Drury C. Management and Cost Accounting. United Kingdom : Cengage Learning, 2017. P. 163.

At the same time, the variable and permanent distributed GPC at the enterprise amounted to EUR 8264.4, the total wages of production personnel amounted to EUR 12978.3, the wages of employees, that manufacture products of type 001 – 5234.8 EUR, type 002 – 4582.3 EUR, type 003 – 3161,2 EUR.

The results presented in Table 3 indicate that when using the current methodology, there is an unjustified underestimation of costs attributable to products of type 001 and 003, the production of which requires a significant number of hours of equipment operation (163 hours and 109 hours) and an overestimation of costs for products of type 002, which indicates non-compliance with the specifics of the enterprise's activity and is characterized by a combination of labor-intensive and machine-intensive services. The analysis of the dynamics of increasing costs in specific conditions allows to clarify the ratio of machine capacity indicators for finished ecological products and for transitional residuals of unfinished production. The use of machine capacity indicators to adjust the basic salary, which refers to the finished order and to the balance of unfinished production, contributes to a significant clarification of costing calculations.

Thus, the experience of the integration processes of accounting and financial reporting in Europe shows that for a long time there has been a gradual harmonization of the accounting systems of the EU member states by adapting national legislation and harmonizing the methodology of accounting in different countries. That is why the implementation of the experience of the EU countries in the activities of domestic enterprises is inextricably linked to the improvement of the method of calculating the cost of ecological products, as an integral factor in the optimization of the financial and economic process, which will allow moving to a new level of the organization of cost accounting, increasing the analytical information and efficiency in management activities of business entities.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Alawattage C., Wickramasinghe D. *Strategizing Management Accounting: Liberal Origins and Neoliberal Trends*. London : Routledge, 2018. 436 p.
2. Algrari A. Y., Rebwar M. A. The Impact of Accounting Information Systems' Quality on Accounting Information Quality. *Reform of Accounting and Auditing Systems-Reality & Requirements*. Kurdistan-Iraq, 2019. P. 1-10.
3. Alm J., Melnic M. Taxing the «Family» in the Individual Income Tax. Georgia State University. 36 p. URL: <https://www.issueab.org/resources/4859/4859.pdf>.
4. Alzate I., Manotas E., Boada A., Burbano C. Meta-analysis of Organizational and Supply Chain Dynamic Capabilities: a Theoretical-conceptual Relationship. *Problems and Perspectives in Management*. 2022. Vol. 20. Issue #3. P. 335-349. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.20\(3\).2022.27](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.20(3).2022.27).
5. Andolfatto D., Hendry S., Moran K. Labour Markets, Liquidity and Monetary Policy Regimes. *The Canadian Journal of Economics / Revue Canadienne des Economique*. 2004. Vol. 37. No. 2. P. 392-420.
6. Apps P., Rees R. Optimal Family Taxation and Income Inequality. *International Tax and Public Finance*. 2018. Vol. 25. P. 1093-1128.
7. Aseen A. T., Idam A. K., Fashakh M. J. Creative Accounting Standards and its Techniques. *Opción*. 2018. No. 86. P. 1611-1642.
8. Buzan B., Hansen L. *The Evolution of International Security Studies*. New York : Cambridge University Press, 2009. 400 p.
9. Cheryl A. Three Ways We're Using Conversational AI at Walmart. *Walmart Global Tech*. 2023. URL: https://tech.walmart.com/content/walmart-global-tech/en_us/news/articles/three-ways-we-are-using-conversational-ai-at-walmart.html.
10. Corsi K., Castellano N. G., Lamboglia R., Mancini D. Reshaping Accounting and Management Control Systems. *New Opportunities from Business*

Information Systems. Switzerland : Springer, 2017. 342 p.

11. Davydova O., Chebanova N., Kashchena N., Chmil H., Protsenko V. Economic Activity of Enterprises: Methodical Aspects of Assessment. *SHS Web of Conferences NTI-UkrSURT*. 2019. Vol. 67. No. 06012. DOI: <https://doi.org/10.1051/shsconf/20196706012>.

12. Deineko L., Sychevskiy M., Tsyplitska O., Grebeniuk N., Deineko O. Increasing Resource Efficiency in the Industrial Complex Ensuring Environmental Human Rights. *Environmental Economics*. 2021. Vol. 12. Issue #1. P. 124-139. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/ee.12\(1\).2021.11](http://dx.doi.org/10.21511/ee.12(1).2021.11).

13. Diers L., Bauman A., Xu H. Quality of Accounting Information for Small Businesses. *The Journal of Global Business Management*. 2017. Vol. 13. No. 1. P. 75-82.

14. Dobrowolski Z., Sułkowski Ł., Panait M. Using the Business Model Canvas to Improve Audit Processes. *Problems and Perspectives in Management*. 2022. Vol. 20. Issue #1. P. 142-152. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.20\(3\).2022.12](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.20(3).2022.12).

15. Doing the Right Things II. Step by Step Guidance Book for Planning of Environmental Inspection. URL: <https://www.impel.eu/en/tools/step-by-step-guidance-book-for-planning-of-environmental-inspection>.

16. Drozdova M., Zarubkina O. Logistics Trends in the Sustainable Development of the Eurasian Region. *E3S Web of Conferences*. 2023. Vol. 431. No. 08012. DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202343108012>.

17. Drucker P. F. The Effective Executive: The Definitive Guide to Getting the Right Things Done (Harperbusiness Essentials). New York : Harper Business Edition, 2017. 208 p.

18. Drury C. Management and Cost Accounting. United Kingdom : Cengage Learning, 2017. 866 p.

19. Ecosystems and Human Well-being : Wetlands and Water Synthesis : a Report of the Millennium Ecosystem Assessment / M. Finlayson, C. Lévêque, G. R. Milton, G. Peterson, D. Pritchard [et al.]. Washington : DC, 2005. 80 p.

20. Emerging Markets Index 2018. Survey. URL: <https://www.agility.com/>

en/emerging-markets-logistics-index/survey/.

21. Eye for Transport. 2022. URL: <https://www.eyesontransport.com>.

22. Fandella P., Ceccarossi G., Attinà D. Shock Events: The Impact of News Media and Communication Strategies on Listed Companies' Share Price. *Investment Management and Financial Innovations*. 2022. Vol. 19. Issue #1. P. 334-349. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/imfi.19\(1\).2022.26](http://dx.doi.org/10.21511/imfi.19(1).2022.26).

23. Guide to French Income Tax. URL: <https://www.french-property.com/guides/france/finance-taxation/taxation/calculation-tax-liability/rates>.

24. Guide to the French Tax System and How to Pay Income Tax. Taxes in France 2019. URL: <https://housinganywhere.com/France/guide-to-paying-taxes-in-france#Advantages%20of%20filing%20a%20joint%20tax%20return>.

25. Hariyani E., Aswar Kh., Wiguna M., Ermawati E., Anisma Y. Factors Influencing Financial Statement Disclosure: Empirical Evidence from Indonesia. *Investment Management and Financial Innovations*. 2022. Vol. 19. Issue #2. P. 230-237. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/imfi.19\(2\).2022.20](http://dx.doi.org/10.21511/imfi.19(2).2022.20).

26. Herrera S. Amazon Introducing Warehouse Overhaul with Robotics to Speed Deliveries. *The Wall Street Journal*. 2023. URL: <https://www.wsj.com/tech/amazon-introducing-warehouse-overhaul-with-robotics-to-speed-deliveries-40e3e65>.

27. How VCs Can Make a Difference for Europe's LogTech Ecosystem. 2021. URL: <https://f-log.vc/how-vcs-can-make-a-difference-for-europes-logtech-ecosystem>.

28. IAS 2 «Витрати виробництва» (Inventories). URL: <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias2>.

29. Income Tax - Family Quotient of a Common-Law Partner. *Le site officiel de l'administration française*. URL: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F34088?lang=en>.

30. Income Taxes Abroad. *Your Europe*. URL: https://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/income-taxes-abroad/index_en.htm.

31. International Convention on the Simplification and Harmonization of Customs Procedures. 18.05.1973. *World Customs Organization*. URL: <http://www.wcoomd>.

org/en/topics/facilitation/instrumentan/pf_revised_kyoto_conv.aspx.

32. Jasova M., Mendicino C., Supera D. Which Workers are Most Affected by Changes in the Policy Rate? *The European Central Bank Blog*. 2022. URL: <https://www.ecb.europa.eu/press/blog/date/2022/html/ecb.blog221019~f886f3680f.en.html>.

33. Jeremy D., Elizabeth H., Ken J. Requirements Engineering. Gewerbestrasse : Springer, 2017. 254 p.

34. Joosten H. CO₂-Schleudern: Wie entwässerte Moore unser Klima schädigen. *Die Heinrich-Böll-Stiftung*. 2023. URL: <https://www.boell.de/de/2023/01/10/co2-schleudern-wie-entwaesserte-moore-unser-klima-schaedigen>.

35. Kashchena N., Nesterenko I. Digitalization of Environmental Safety Management as a Tool for Ensuring Sustainable Development. *Integration Vectors of Sustainable Development: Economic, Social and Technological Aspects*: collective monograph. Katowice: The University of Technology in Katowice Press, 2023. P. 109-122.

36. Kashchena N., Nesterenko I. Digitalization of the Innovative Development Mmanagement Information Service of the Enterprise. *Mechanisms for Ensuring Innovative Development of Entrepreneurship* : monograph / ed. by T. Staverska, O. Mandych. Tallinn : Teadmus OÜ, 2022. P. 238-254.

37. Khalleefah A. M. Accounting Engineering as the Base for Enterprise Datadriven Decision-making System Implementation. *Science of Europe*. 2020. Vol. 3. No. 48. P. 25-31.

38. Khoma I. B., Gaiduchok O. V., Markovych K. M. Modeling the Financial Flows Impact on the Diagnosis of an Enterprise's Economic Security Level. *Mathematical Modeling and Computing*. 2023. Vol. 10. No. 2. P. 458-473.

39. Kirchler E. The Economic Psychology of Tax Behaviour. Cambridge : University Press, 2007. 243 p.

40. Koilo V. A Methodology to Analyze Sustainable Development Index: Evidence from Emerging Markets and Developed Economies. *Environmental Economics*. 2020. Vol. 11. Issue #1. P. 14-29. DOI: <http://dx.doi.org/10.21511/>

ee.11(1).2020.02.

41. Konieva T. The Impact of Financing Policy on the Cost of Debt. *Investment Management and Financial Innovations*. 2021. Vol. 18. Issue #4. P. 177-189. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/imfi.18\(4\).2021.16](http://dx.doi.org/10.21511/imfi.18(4).2021.16).

42. Koziuk V. What do Cross-country Bitcoin Holdings Tell Us? Monetary and Institutional Discontent vs Financial Development. *Investment Management and Financial Innovations*. 2022. Vol. 19. Issue #1. P. 168-185. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/imfi.19\(1\).2022.13](http://dx.doi.org/10.21511/imfi.19(1).2022.13).

43. Lepeyko T. On the Waves of Economic Fluctuations. *Environmental Economics*. 2020. Vol. 11. Issue #1. P. 65-66. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/ee.11\(1\).2020.06](http://dx.doi.org/10.21511/ee.11(1).2020.06).

44. Madrid Summit Declaration : issued by NATO Heads of State and Government participating in the meeting of the North Atlantic Council in Madrid 29 June 2022. *North Atlantic Treaty Organization*. 2022. URL: https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_196951.htm.

45. Mathieu C., Sterdyniak H. What Future for Taxation in the EU? *Revue de l'OFCE*. 2015. Vol. 141. Issue #5. P. 5-13. DOI: <https://doi.org/10.3917/reof.141.0005>.

46. Military Strength Ranking. *Global Firepower*. URL: <https://www.globalfirepower.com/countries-listing.php>.

47. MOORATLAS 2023. Daten und Fakten zu nassen Klimaschützern. URL: https://www.boell.de/sites/default/files/2023-02/mooratlas2023_web_20230213.pdf.

48. MoorFutures. URL: https://moorfutures-schleswig-holstein.de/epages/213cd9a1-419b-4d96-b3c9-1d69f463a357.sf/de_DE/?ObjectPath=/Shops/213cd9a1-419b-4d96-b3c9-1d69f463a357/Categories/MoorFutures1.

49. Mulford C. W., Comiskey E. E. The Financial Numbers Game. Detecting Creative Accounting Practices. Danver : John Wiley & Sons, Inc., 2002. 407 p.

50. NABU: «Торфяники являються важною середой обитання». URL: <https://aussiedlerbote.de/2023/02/nabu-torfianiki-iavliaiutsia-vazhnoi-sredoi-obitaniia/>.

51. Nazarova H., Kashchena N., Nesterenko I., Kovalevska N., Kashperska A. Theoretical and Methodological Aspects of Improving the Functioning of the Accounting System. *Amazonia Investiga*. 2022. Vol. 11. Issue #54. P. 243-255. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.54.06.23>.

52. Non-performing Loans - Country Rankings. *The Global Economy*. URL: https://www.theglobaleconomy.com/rankings/nonperforming_loans/.

53. OECD Review of the Corporate Governance of State-Owned Enterprises in Ukraine. *OECD*. URL: <https://www.oecd.org/corporate/soe-review-ukraine.htm>.

54. On the State Programme for Adaptation of Ukrainian Legislation to the Legislation of the European Union: The Law of Ukraine on March 18, 2004. No. 1629-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text>.

55. Peatlands and Wetlands in the New CAP: too Little Action to Protect and Restore : BirdLife Europe and European Environmental Bureau policy briefing. April 2022. 9 p. URL: <https://www.birdlife.org/wp-content/uploads/2022/04/Analysis-Peatlands-Wetlands-CAP-strategic-plans-April2022.pdf>.

56. Pokorchak S. Risks of Financing Investments in the Conditions of Marital Law of Ukraine. *Modern Scientific Views on the Development of the World Economy and International Cooperation* : International Scientific Conference Proceedings (October 6-7, 2023. Leipzig, Germany). DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-356-9-42>.

57. Pokorný J., Hesslerová P., Huryňa H., Harper D. Indirect and Direct Thermodynamic Effects of Wetland Ecosystems on Climate. *Natural and Constructed Wetlands*. Cham : Springer, 2016. P. 91-108. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-319-38927-1_7.

58. Puspitaningtyas Z., Toha A., Prakoso A. Understanding the Concept of Profit as an Economic Information Instrument: Disclosure of Semantic Meanings. *Accounting and Financial Control*. 2018. Vol. 2. Issue #1. P. 27-36. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/afc.02\(1\).2018.03](http://dx.doi.org/10.21511/afc.02(1).2018.03).

59. Pylypenko K. A., Babiy I. V., Volkova N. V., Feofanov L. K., Kashchena N. B. Structuring Economic Security of the Organization. *Journal of*

Security and Sustainability. 2019. Issue #9 (1). P. 27-38.

60. Ravishankar V. What is Tax Fairness and What does It Mean for Investors? Principles for Responsible Investment. *Discussion Paper: Tax Fairness*. 2021. URL: <https://www.unpri.org/download?ac=15325>.

61. Razumova H., Oskoma O. Protection of the Monetary and Credit System under the Conditions of Martial State. *Transformation of Economics, Finance and Management in the Context of World Globalization* : scientific monograph. Riga : Baltija Publishing, 2023. P. 143-160. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-307-1-7>.

62. Recommendation of the European Parliament and of the Council of 4 April 2001 Providing for Minimum Criteria for Environmental Inspections in the Member States (2001/331/EC). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32001H0331>.

63. Rose P. S. Commercial Bank Management. Boston : McGraw-Hill/Irwin, 2002. 803 p.

64. Senge P. M. The Fifth Discipline: The Art & Practice of the Learning Organization. New York : Revised & Updated, 2006. 445 p.

65. Shapoval Y. The Relationship between Financial Innovation, Financial Depth and Economic Growth. *Investment Management and Financial Innovations*. 2021. Vol. 18. Issue #4. P. 203-212. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/imfi.18\(4\).2021.18](http://dx.doi.org/10.21511/imfi.18(4).2021.18).

66. Sharawi H. The Impact of Ownership Structure on External Audit Quality: A Comparative Study between Egypt and Saudi Arabia. *Investment Management and Financial Innovations*. 2022. Vol. 19. Issue #2. P. 81-94. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/imfi.19\(2\).2022.07](http://dx.doi.org/10.21511/imfi.19(2).2022.07).

67. SIPRI Military Expenditure Database. *Stockholm International Peace Research Institute*. URL: <https://www.sipri.org/databases/milex>.

68. Soto C. J., John O. P. The Next Big Five Inventory (BFI-2): Developing and Assessing a Hierarchical Model with 15 Facets to Enhance Bandwidth, Fidelity and Predictive Power. *Journal of Personality and Social Psychology*. 2017. No. 113(1).

P. 117-143. URL: <https://doi.org/10.1037/pspp0000096>.

69. Taleb N. N. Antifragile: Things that Gain from Disorder. New York : Random House, 2012. URL: http://kgt.bme.hu/files/BMEGT30M400/Taleb_Antifragile__2012.pdf.

70. Taxes and Government Revenue. *The World Bank*. URL: <https://www.worldbank.org/en/topic/taxes-and-government-revenue>.

71. Taxing Wages – France. *OECD 2023*. URL: <https://www.oecd.org/tax/tax-policy/taxing-wages-france.pdf>.

72. Taxing Wages 2020. *OECDiLibrary*. URL: https://www.oecd-ilibrary.org/sites/047072cd-en/1/3/2/36/index.html?itemId=/content/publication/047072cd-en&_csp_=%2061ab1636a3c5e6e66df4c2ea29c39562&itemIGO=oecd&itemContentType=book#section-1d1e193827.

73. Tereshchenko O., Babiak N. Causality of Risks, Cost of Equity and Shading of the Enterprise Income. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2020. Vol. 6. Issue #2. P. 61-68. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2020-6-2-61-68>.

74. Tereshchenko O., Stetsko M., Tkachenko N., Babiak N. Determinants of Interest Rates on Corporate Debt. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2021. Issue #4 (39). P. 264-275. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v4i39.241315>.

75. Timchev M. Accounting and Balanced Business Analysis of the Insolvency (Bankruptcy) Risk and of the Company Competitiveness in Time of Global Economic Crisis. *The Institute of Accounting, Control & Analysis in the Globalization Circumstances*. 2016. Issue #2. P. 116-124.

76. Torgler B. Tax Morale: Theory and Empirical Analysis of Tax Compliance : dissertation. Basel, 2003. URL: http://edoc.unibas.ch/56/1/DissB_6463.pdf.

77. Ukraine Recovery Conference. 21-22 June 2023. London, UK. URL: <https://ua.urc-international.com>.

78. Ukraine: Non-performing Loans. *The Global Economy*. URL: https://www.theglobaleconomy.com/Ukraine/Nonperforming_loans/.

79. Vasilyeva T., Samusevych Y., Babenko V., Bestuzheva S., Bondarenko S., Nesterenko I. Environmental Taxation: Role in Promotion of the Pro-Environmental Behaviour. *WSEAS Transactions on Business and Economics*. 2023. Vol. 20. P. 410-427. DOI: 10.37394/23207.2023.20.37.

80. Vuong T. H. G., Dao T. H., Le T. T. H., Nguyen H. M. Debts and Corporate Cash Holdings: Evidence from ASEAN-5. *Investment Management and Financial Innovations*. 2022. Vol. 19. Issue #1. P. 186-200. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/imfi.19\(1\).2022.14](http://dx.doi.org/10.21511/imfi.19(1).2022.14).

81. Wetlands. URL: <https://biodiversity.europa.eu/europes-biodiversity/ecosystems/wetlands>.

82. Worldwide Tax Summaries. 2023. *PricewaterhouseCoopers*. URL: <https://taxsummaries.pwc.com/>.

83. Yurynets Z., Bayda B., Petruch O. Country's Economic Competitiveness Increasing within Innovation Component. *Economic Annals-XXI*. 2015. No. 9-10. P. 32-35.

84. Авраменко О. Інтеграція агросектору України до ЄС: тернистий шлях до кращого майбутнього? *AgroPortal*. 2023. URL: <https://agroportal.ua/blogs/integraciya-agrosektoru-ukrajini-do-yes-ternistiy-shlyah-do-krashchogo-maybutnogo>.

85. Аграрна політика Європейського Союзу: виклики та перспективи : монографія / за ред. Т. О. Зінчук. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 494 с.

86. Аналіз впливу кліматичних змін на водні ресурси України (повний звіт за результатами проекту) / С. Сніжко, О. Шевченко, Ю. Дідовець // Київ : Центр екологічних ініціатив «Екодія», 2021, 68 с. URL: https://ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/analiz_vplyvu_klim_zmin_na_vodni_res_abs.pdf.

87. Аудиторський висновок BDO за 2020 рік. *Державна продовольчо-зернова корпорація України*. URL: <https://www.pzcu.gov.ua/wp-content/uploads/2021/07/audytorskyj-vysnovok-bdo-2020.pdf>.

88. Аудиторський висновок BDO за 2021 рік. *Державна продовольчо-зернова корпорація України*. URL: <https://www.pzcu.gov.ua/wp-content/uploads/>

2024/01/audytorskyj-vysnovok-bdo-2021.pdf.

89. Аудиторський звіт за результатами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм Державною екологічною інспекцією України за період з 01.01.2017 по 31.03.2020 року. *Державна аудиторська служба України*. URL: https://dasu.gov.ua/attachments/2153ac06-1391-45f2-8712-3c5d81b05b04_Державна%20екологічна%20інспекція%20України.pdf.

90. Баженова О. В., Черниш Ю. М. Зовнішня державна заборгованість: ризики для економіки України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 5. С. 26-33.

91. Баранник Л. Б. Корпоративне страхування як перспективний напрям розвитку соціального захисту працюючого населення в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія : Економічні науки*. 2012. № 3. С. 167-171.

92. Батанова Л. А. Митний пост-аудит в Україні та проблемні аспекти його здійснення в сучасних умовах. *Lex Portus*. 2016. № 1. С. 94-107.

93. Бесте А. Законодавство і стратегії Європейського Союзу із захисту ґрунтів (станом на 2022 р.). URL: https://www.apd-ukraine.de/images/2023/BVVG/Bodenschutz_Rechtsetzung/Bodenschutz_Rechtsetzung_EU_ua.pdf.

94. Беліков О. Конфлікти у підприємницькій діяльності та можливості їх врегулювання. *Юридичний журнал*. 2007. № 5. С. 98-102.

95. Бобир Н. В. Глобалізація для України – нові можливості чи потенційні загрози. *Економічні студії*. 2018. № 2(20). С. 21-24.

96. Бобицький Н. Аграрна дипломатія в дії: що потрібно для успішної євроінтеграції України. *AgroPortal*. URL: <https://agroportal.ua/publishing/intervyu/agrana-diplomatiya-v-diji-shcho-potribno-dlya-uspishnoji-yevrointegraciji-ukrajini>.

97. Болота: фото, опис, типи, функції. *Світ Довкола*. URL: <http://svitdovkola.com.ua/bolota/>.

98. Борисенко К. Торф: чому він горить та його справжня ціна. *Українська правда. Життя*. 2020. URL: <https://life.pravda.com.ua/columns/2020/04/17/240641/>.

99. Бортнікова М. Г., Чиркова Ю. Л. Митний пост-аудит в Україні: проблемні аспекти та напрями удосконалення. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-55>.

100. Брюховецька Н. Ю., Черних О. В. Індустрія 4.0 та цифровізація економіки: можливості використання зарубіжного досвіду на промислових підприємствах України. *Економіка промисловості*. 2020. № 2. С. 116-132.

101. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.

102. В Україні хочуть запустити концепцію «Податкова у смартфоні». *LIGA ZAKON*. URL: https://biz.ligazakon.net/news/217009_v-ukran-khochut-zapustiti-kontseptsyu-podatкова-u-smartfon.

103. Вакульчик О. М., Єдинак Т. С., Книшек О. О. Використання досвіду ЄС в побудові системи законодавчого та методичного забезпечення митного постаудиту в Україні. *Вісник Академії митної служби України. Серія : Економіка*. 2013. № 2 (50). С. 11-23.

104. Вакульчик О. М., Фесенко В. В., Чмара А. С. Становлення та проблемні аспекти митного постаудиту імпортно-експортних операцій в Україні. *Економічний простір*. 2019. № 147. С. 5-19.

105. Вареник В. М., Шпуряка О. В. Фінансовий контролінг на підприємстві: інструменти та оцінка результативності. *Нобелівський вісник*. 2019. № 1 (12). С. 6-12.

106. Васильчак С. В. Розвиток регіонального ринку медичного страхування в контексті соціальної безпеки. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2016. № 1. С. 24-29.

107. Ватаманюк-Зелінська У., Штундер І., Гаврилюк С. Тенденції формування та виконання місцевих бюджетів в умовах воєнного стану. *Інноваційна економіка*. 2022. № 4. С. 60-67.

108. Вдовіна Г., Слатвінська М. Проблеми та перспективи здійснення митного контролю в Україні. *Науковий вісник Одеського національного*

економічного університету. 2020. № 1-2 (274-275). С. 80-92.

109. Видатки Державного бюджету України. *МінфінMedia*. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/expense/>.

110. Видатки на охорону здоров'я. *Кабінет Міністрів України*. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.

111. Видобуток торфу в Україні: доцільність відновлення торфовищ. *European Business Association*. URL: <https://eba.com.ua/vydobutok-torfu-v-ukrayini-dotsilnist-vidnovlennya-torfovyyshh/>.

112. Вінницька О. А. Фінансовий контролінг як складова фінансової стійкості підприємства. *Інтернаука. Серія : Економічні науки*. 2022. № 4. С. 24-29.

113. Водний кодекс України : Закон України від 06.06.1995 р. № 213/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>

114. Волкова Н. І., Мухіна А. С. Фінансові ризики банку: оцінка та механізм нейтралізації. *Modern Economics*. 2020. № 22. С. 6-12.

115. Вороніна О. О. Наукові підходи до визначення сутності медичного страхування. *Вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. 2015. № 8. С. 733-737.

116. Вплив війни на стан аграрної галузі в Україні. *Економічна експертна платформа*. URL: <https://economics.org.ua/images/Analitika-agro-sector2023.pdf>.

117. Втрати для економіки України від карантину становлять 50 млрд. дол. США. *Київська школа економіки*. URL: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/29348/>.

118. Втрати України від війни з РФ перевищили 1 трлн. дол. *ГОРДОН*. URL: gordonua.com/ukr/news/war/vtrati-ukrajini-vid-vijni-z-rf-perevishchili-1-trln-1602294.html.

119. Гетманцев розмістив концепцію «Податкова в смартфоні». *Дебет-Кредит*. URL: <https://news.dtki.ua/law/inspections/81338-getmancev-rozmistiv-konceptsiu-podatкова-v-smartfoni>.

120. Гоголь Т. А., Дмитренко А. В. Фінансовий контролінг як система

ефективного управління спільною діяльністю підприємств. *Фінансові дослідження*. 2019. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/find_2019_1_17.

121. Гомон Д. О. Обов'язкове медичне страхування як альтернатива бюджетному фінансуванню сфери охорони здоров'я. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2014. № 1. С. 102-104.

122. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

123. Губіна І. С. Митний постаудит у системі митного контролю: проблеми нормативно-правового регулювання. *Вісник Академії митної служби України. Серія : Економіка*. 2012. № 1. С. 38-43.

124. Гужавіна І. В., Сьомкіна Т. В., Згурська О. М. Фінансовий контролінг у системі управління торговельним підприємством. *Економіка та держава*. 2020. № 12. С. 11-14.

125. Гукалюк А. Ф. Удосконалення ланцюгів постачання в умовах трендів міжнародного бізнесу. *Економічна думка*. 2015. Т. 21. № 2. С. 48-54.

126. Гуцаленко Л. В., Марчук У. О., Фабіянська В. Ю. Митний пост-аудит : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 388 с.

127. Данилишин Б. Як Україні перейти від сировинного експорту до технологічного. *Главком*. 27.08.2019. URL: https://glavcom.ua/columns/b_danilishyn/yak-ukrajini-pereyti-vid-sirovinnogo-eksportu-do-tehnologichnogo-620718.html.

128. Дані щодо кількості зареєстрованих безробітних та надання їм послуг, а також кількості зареєстрованих вакансій. *Державна служба зайнятості*. URL: <https://www.dcz.gov.ua/publikaciya/1-dani-shchodo-kilkosti-zareyestrovanyh-bezrobotnyh-ta-nadannya-yim-poslug-takozh>.

129. Демографический кризис Украины. Есть ли шанс на петлю Иммельмана? *Хвиля*. URL: <https://hvylya.net/analytics/268328-demograficheskiy-krizis-ukrainy-est-li-shans-na-petlyu-immelmana>.

130. Демчук Н. І., Ткаченко Г. А. Фінансовий контролінг як ключовий

елемент в забезпеченні економічної безпеки підприємства. *Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Серія : Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості*. 2019. № 1. С. 155-162.

131. Денисенко М. П., Юринець З. В. Формування команд фахівців та їх роль в економічному розвитку й стратегічному управлінні бізнесом. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2022. № 1 (6). С. 67-75.

132. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

133. Державний борг та гарантований державою борг. *Міністерство фінансів України*. URL: <https://mof.gov.ua/uk/derzhavnij-borg-ta-garantovani-derzhavju-borg>.

134. Державний борг у 2019 році одночасно впав і зріс на 8%. *Finclub*. URL: <https://finclub.net/ua/news/derzhavnyi-borh-u-2019-rotsi-odnochasno-vpav-i-zris-na-8protsent.html>.

135. Державний борг України перевищить 100% ВВП: що це означає. *Слово і Діло*. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/10/27/stattja/ekonomika/derzhavnij-borh-ukrayiny-perevyshhyt-100-vvp-ce-oznachaye>.

136. Державний борг України. *Міністерство фінансів України*. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/>.

137. Деякі питання реалізації принципу «єдиного вікна» під час здійснення митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших видів державного контролю : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.2016 р. № 364 (втрата чинності 22.12.2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/364-2016-%D0%BF#Text>.

138. Дідух М. Агросектор на шляху інтеграції до ЄС: партнер, а не конкурент. *AgroPortal*. URL: <https://agroportal.ua/blogs/agrosektor-na-shlyahu-integraciji-v-yes-partner-a-ne-konkurent>.

139. Донець Л. І. Економічні ризики та методи їх вимірювання : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 312 с.

140. Дохід від реалізації державних підприємств за рейтингом. *Міжнародний центр перспективних досліджень*. URL: <http://companies.icps.com.ua/rankings/dS.D.IS.02/UAS-0/2020/dS.D.IS.02,desc,1-100>.

141. Другова О. С., Романів В. В. Контролінг ризиків як інструмент формування банківського менеджменту. *Бізнес-навігатор*. 2020. Вип. 5 (61). С. 160-164.

142. Експорт товарів України. *Міністерство економіки України*. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e3c3c882-4b68-4f23-8e25-388526eb71c3&tag=TendantsiiEksportuInfografika-eksport>.

143. Європейська Рада досягла згоди щодо закону про відновлення природи. *Office of Sustainable Solutions*. URL: <https://ukraine-oss.com/evropejska-rada-dosyagla-zgody-shhodo-zakonu-pro-vidnovlennya-pryrody/>.

144. Єдинак Т. С., Єдинак В. Ю. Пост-митний аудит як фактор забезпечення безпеки країни: зарубіжний досвід та українська перспектива. *Вісник Академії митної служби України. Серія : Економіка*. 2008. № 4. С. 70-76.

145. Завербний А. С., Завербний С. А. Особливості проведення митного пост-аудиту в Україні за євроінтеграційних умов як елементу підвищення рівня економічної безпеки держави. *Глобальна безпека та асиметричність світового господарства в умовах нестабільного розвитку економічних систем* : матеріали наук.-практ. конф., м. Кропивницький, 29 лист. 2022 р. Кропивницький, 2022. С. 108-112.

146. Загальна статистика – в цифрах. *Портал державних підприємств України*. URL: <https://prozvit.com.ua/numeric-stats/>.

147. Загальна сума прямих збитків, завдана інфраструктурі України через війну, сягає 151,2 млрд. дол. – оцінка станом на 1 вересня 2023 року. *Київська школа економіки*. URL: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/zagalna-suma-pryamih-zbitkiv-zavdana-infrastrukturi-ukrayini-cherez-viynu-syagaye-151-2-mlrd-otsinka-stanom-na-1-veresnya-2023-roku/>.

148. Звіт про прямі збитки інфраструктури та непрямі втрати економіки від

руйнувань внаслідок військової агресії росії проти України станом на червень 2023 року. *Київська школа економіки*. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2023/09/June_Damages_UKR_Report.pdf.

149. Звіт про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів, спрямованих Державній екологічній інспекції України, затверджений рішенням Рахункової палати від 28.09.2021 р. № 21-3. *Рахункова палата України*. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2021/21-3_2021/Zvit_21-3_2021.pdf.

150. Звіти Державної екологічної інспекції України. *Державна екологічна інспекція України*. URL: https://www.dei.gov.ua/post?category_id=19&post_type_id=2.

151. Звітність про виконання бюджетів всіх рівнів за 2019-2021 роки. *Офіційний державний вебпортал Open Budget*. URL: <https://openbudget.gov.ua>.

152. Іванченкова Л. В., Степаненко С. В., Євтушевська О. О. Фінансовий і податковий менеджмент у системі управління підприємством. *Бізнес Інформ*. 2022. № 4. С. 125-129.

153. Івашко О. Фінансова безпека України в умовах кризових явищ в економіці. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2015. № 2. С. 61-65.

154. Ілляшенко С. М., Ілляшенко Н. С., Шипуліна Ю. С. Проблеми і перспективи розвитку промисловості України в умовах четвертої промислової революції. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія : Економічні науки*. 2020. № 5. С. 85-89.

155. Інфляційний звіт, квітень 2023 року. *Національний банк України*. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/IR_2023-Q2.pdf?v=7.

156. Інформація про фіскальні ризики та їх потенційний вплив на показники державного бюджету в 2024 році. *Міністерство фінансів України*. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/FR__2024.pdf.

157. Іщенко Н. А. Фінансовий контролінг як інструмент управління фінансовим потенціалом підприємства. *Науковий вісник Льотної академії*.

Серія : Економіка, менеджмент та право. 2022. Вип. 7. С. 45-50.

158. Казак О. О., Чистякова Д. С. Управління ризиками інвестиційної діяльності банків України в умовах розвитку інформаційної економіки. *Ефективна економіка*. 2021. № 3. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8764>.

159. Карпушенко М. Ю. Особливості оцінки бізнес-процесів, персоналу, фінансових та маркетингових компонентів із застосуванням збалансованої системи показників. *Комунальне господарство міст. Серія : Економічні науки*. 2019. Т. 2. Вип. 148. С. 89-93.

160. Катишев К. Україна отримає ліцензію на зброю від Чехії. *Кореспондент.net*. 30.09.2023. URL: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4627893-ukraine-otrymaie-litsenziui-na-zbroui-vid-chekhii>.

161. Качмар О. Митні перевірки: митний пост-аудит та концепція «обґрунтованої підозри». URL: <https://vkr.ua/publication/mitni-perevirki-mitniy-post-audit-ta-kontsepsiya-obgruntovanoyi-pidozri>.

162. Кащена Н. Б., Нестеренко І. В., Чміль Г. Л. Управління інноваційними біокластерами в умовах цифровізації: організаційно-методичний аспект. *Інфраструктура ринку*. 2022. Вип. 69. С. 71-78. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/21508>.

163. Квак М. В. Втрати національного багатства України в час війни. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2022. Вип. 47. С. 19-28.

164. Кількість зареєстрованих безробітних. *Міністерство фінансів України*. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/unemploy/register/>.

165. Клименко І. В., Бугрій М. Г., Ус І. В. Спільна аграрна політика Європейського Союзу: можливості та виклики для України : аналітична доповідь. Київ : НІСД, 2011. 19 с.

166. Клименко К. В., Озерчук О. В. Світовий досвід застосування правил адміністрування у сфері оподаткування домогосподарств на прикладі Федеративної Республіки Німеччина. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023.

№ 9. С. 95-104.

167. Клименко К. В., Ухналь Н. М. Цифрова трансформація податкової політики України. *Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту* : матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 26 трав. 2023 р. Одеса, 2023. С. 99-101.

168. Климук Н. Я. Особливості медичного страхування в Україні у сучасних умовах. *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*. 2021. № 1 (87). С. 55-60.

169. Кльоба Л. Г. Фінансова безпека та ризики банківської інвестиційної діяльності. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 12. С. 6-12.

170. Ковальова Г. П., Даніл'ян В. О. Україна у світових глобалізаційних процесах: виклики і відповіді. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Серія : Філософія*. 2015. № 45/1. С. 229-241.

171. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.

172. Коломієць С. С., Пилипчук І. М. Екологічно збалансоване використання осушуваних торфовищ у меліорованому землеробстві. *Меліорація і водне господарство*. 2017. Вип. 105. С. 67-70.

173. Корбутяк А. Г., Шевчук Ю. О. Фінансовий контролінг як складник управління фінансами підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2021. Вип. 39. С. 89-94.

174. Корнійчук Н. І. Проблеми та напрями вдосконалення митного контролю і митного аудиту. *Економіка та митно-правові відносини*. 2019. Вип. 9-10. С. 64-70.

175. Короп О. В. Сутність та призначення митного контролю після пропуску товарів через митний кордон. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 12. С. 132-138.

176. Косич М. В., Александрова О. Ю. Вплив Індустрії 4.0 на рівень конкурентоспроможності країн світу. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2022. № 78-79. С. 14-23.

177. Костакова Л. Д. Антикризовий фінансовий менеджмент – компонента управління промисловим підприємством. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 5(1). С. 10-13.

178. Костишин Ю. С. Розвиток митного контролю в системі фінансової безпеки держави: дис. ... доктор філософії: 072 фінанси, банківська справа та страхування. ДУ «Житомирська політехніка». Житомир, 2021. 268 с.

179. Кривов'язюк І., Кулик Ю., Волинчук Ю. Перспективи розвитку ринку логістичних послуг в умовах пандемії. *Ефективна економіка*. 2021. № 9. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/9_2021/89.pdf.

180. Криленко В. І., Данік Н. В., Кольченко С. П. Фінансовий контролінг як прогресивна форма внутрішнього контролю підприємства. *Молодий вчений*. 2019. № 2(1). С. 267-269.

181. Кримчак Л. А., Рудніченко Є. М. Удосконалення інформаційної складової економічної безпеки зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств у контексті реалізації основних положень постмитного аудиту. *Бізнес Інформ*. 2019. № 7. С. 211-216.

182. Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів Державною екологічною інспекцією : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 182. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/182-2019-%D0%BF#Text>.

183. Кузнєцова Н. В. Фінансовий ризик-менеджмент з урахуванням інформаційних ризиків. *Реєстрація, зберігання і обробка даних*. 2018. Т. 20. № 1. С. 30-39.

184. Кузьменко О. В., Григоренко Я. О. Правові засади воєнної безпеки в Україні. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. № 5. С. 71-75.
185. Куничак О. Українська IT-індустрія: робота в умовах війни та подальші перспективи. *Економічна правда*. 2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/06/17/688262/>.
186. Кучеренко А. В. Дифузія фінансового інжинірингу у фінансовий менеджмент підприємств реального сектору економіки України. *Український журнал прикладної економіки*. 2018. Т. 3. № 1. С. 63-71.
187. Лисенок О. В. Дослідження та удосконалення сутності банківського ризику. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2017. № 2. С. 9-13.
188. Листопад О. Збереження водно-болотних угідь може врятувати Україну від катастрофічних повеней. *Екодія*. 2023. URL: <https://ecoaction.org.ua/zberezhennia-vodno-bolotnykh-uhid.html>.
189. Лук'янова В. В. Сучасний стан теоретичних основ діагностики діяльності підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія : Економічні науки*. 2009. № 3. Т. 1. С. 52-58.
190. Луценко І. С. Оподаткування платників єдиного податку в сучасних умовах впровадження податкової реформи. *Економіка та держава. Серія : Економічні науки*. 2020. № 6. С. 131-135.
191. Луцишин З. О., Южаніна Н. П. Економічні ефекти зовнішньої заборгованості для національних економік. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2017. Вип. 6 (128). С. 163-168.
192. Ляшенко Ю., Міщенко О. Проблеми управління державним боргом України. *Економіка і суспільство*. 2017. № 3. С. 241-244.
193. Марецька Е. Комп'ютерні системи конверсії кредитів. Львів : ДНДШ, 2001. 189 с.
194. Маркс К., Енгельс Ф. Промова на польському мітингу в Лондоні 22 січня 1867 року : твори. 2-ге вид. Київ : Державне видавництво політичної літератури УРСР. 1963. Т. 16. 882 с.

195. Марченко С. Держбюджет-2023 спрямовано на перемогу України та її відновлення. *Міністерство фінансів України*. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/sergii_marchenko_derzhbiudzhiet-2023_spriamovano_na_peremogu_ukraini_ta_ii_vidnovlennia-3616.

196. Масюк Ю. В., Мамчур Г. С. Фінансовий менеджмент прибутку сільськогосподарського підприємства. *Агросвіт*. 2021. № 20. С. 46-50.

197. МВФ повернув Україну до оновленого світового макропрогнозу з базовим EFF-сценарієм зростання ВВП на 2% у 2023 р. і 3,2% у 2024 р. *Interfax*. URL: <https://interfax.com.ua/news/economic/940274.html>.

198. Медведовський Д. Г. Фінансовий контент-менеджмент у цифровій економіці. *Наукові праці НДФІ*. 2019. Вип. 4. С. 97-107.

199. Медичне страхування. ПАТ «Страхова компанія «АРКС». URL: <https://arx.com.ua/produkty/medychne-strakhuvannya>.

200. Методика розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. № 342. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/342-2018-%D0%BF#Text>.

201. Міністерство аграрної політики та продовольства України: підготовка до євроінтеграції. *Міністерство аграрної політики та продовольства України*. URL: <https://minagro.gov.ua/news/ministerstvo-agrarnoyi-politiki-ta-prodovolstva-ukrayini-pidgotovka-do-yevrointegraciyi>.

202. Мохненко А. С. Інвестиційно-інноваційне забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємств. *Розвиток підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища: управління, реалізація та перспективи* : монографія. Херсон : ФОП Вишемирський В. С., 2019. С. 227-243.

203. Мохненко А. С. Маркетинг як інструмент ефективного функціонування логістичної системи підприємства. *Маркетинг у підприємстві, біржовій діяльності та торгівлі в smart-суспільстві: управлінський, інноваційний та*

методичний виміри : монографія. Львів : Видавець Кошовий Б.-П.О., 2023. С. 136-160.

204. Мохненко А. С. Модель організаційно-економічного механізму логістичної системи підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Економічні науки*. 2023. № 48. С. 19-24.

205. Мохненко А. С. Організаційно-економічний механізм управління конкурентоспроможністю підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Економічні науки*. 2023. № 49. С. 11-17.

206. Мохненко А. С. Підвищення економічної ефективності підприємств в умовах євроінтеграційних процесів. *Теорія, методологія і практика обліку, оподаткування й аналізу виробничо-економічної діяльності суб'єктів агробізнесу та сільських територій: нові реалії та перспективи в умовах інтеграційних процесів* : монографія. Херсон : Айлант, 2020. С. 187-200.

207. Мохненко А. С. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможного розвитку підприємств регіону : звіт про науково-дослідну роботу. Херсон : ХДУ, 2023. 229 с.

208. Нагара М. Б. Прогресивні бізнес-моделі: домінування цінностей Індустрії 5.0. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 45. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1942/1869>.

209. Наукова та науково-технічна діяльність в Україні у 2022 році : науково-аналітична доповідь / Т. В. Писаренко та ін. Київ : УкрІНТЕІ, 2023. 94 с.

210. Національна рада з відновлення України від наслідків війни. Проєкт Плану відновлення України : матеріали робочої групи «Нова аграрна політика». *Кабінет Міністрів України*. Липень 2022. 22 с. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/new-agrarian-policy.pdf>.

211. Нацполіція викрила масштабні зловживання керівництва Державної продовольчо-зернової корпорації України на сотні мільйонів гривень. *Національна поліція України*. URL: <https://www.npu.gov.ua/news/korupcziya/>

naczpolicziya-vikrila-masshtabni-zlovzhivannya-kerivnicztva-derzhavnoji-prodovolcho-zernovoji-korporacziji-ukrajini-na-sotni-miljoniv-griven/.

212. Некрасенко Л., Бражник Л., Дорошенко О. Управління державним боргом: зарубіжний досвід та українська реальність. *Економічний простір*. 2017. № 121. С. 15-30.

213. Нечипорук Л. В. Теорія та практика медичного страхування в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. № 6. С. 751-755.

214. Ніколаєнко С. М. Ризик-менеджмент у медичному страхуванні. *Наукові праці МАУП*. 2011. Вип. 3(30). С. 141-144.

215. Нікольчук Ю. М., Лопатовська О. О. Антикризовий фінансовий менеджмент як основа управління фінансами вітчизняних підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія : Економічні науки*. 2021. № 1. С. 99-103.

216. Новосад Я. С. Сутність, принципи та правові основи медичного страхування в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Економічні науки*. 2014. Вип. 7(5). С. 60-63.

217. Норд Г. Л., Куслій В. О. Визначення системи показників щодо формування фінансових результатів. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки*. 2018. № 2. С. 21-27.

218. Окрема фінансова звітність згідно з МСФЗ за 2020 рік. *Товариство з обмеженою відповідальністю сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН»*. URL: <https://nibulon.com>.

219. Онишко С. В., Шевчук Ю. В. Особливості функціонування моделей фінансування медичного страхування. *Економічний вісник. Серія : Фінанси, облік, оподаткування*. 2019. № 3. С. 171-179.

220. Осадець С. С. Страхування : підручник. 2-ге вид, перероб. та доп. Київ : КНЕУ, 2008. 599 с.

221. Основні показники діяльності банків. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#1>.

222. Осовська Г. В. Комунікації в менеджменті : навч. посіб. Київ : Кондор, 2003. 218 с.
223. Офіційний сайт Державної служби статистики України.
URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
224. Офіційний сайт Міністерства економіки України.
URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
225. Офіційний сайт Національного банку України.
URL: <https://bank.gov.ua/>.
226. Офіційний сайт ПрАТ «Страхова компанія «Уніка».
URL: <https://uniqa.ua/>.
227. Павлик О. В. Сутність глобалізації у податковому регулюванні економічного розвитку. *Ефективна економіка*. 2015. № 5. С. 54-56.
228. Палудикультура – повторне використання відновлених (торфовищ) боліт для сільського чи лісового господарства. *Всесвітній фонд природи WWF*.
URL: <https://nbs.wwf.ua/methodology/paludykultura-povtorne-vykorystannia-vidnovlenykh-torfovvyshch-bolit-dlia-silskoho-chy-lisovoho-hospodarstva/>.
229. Палудикультура: сільське господарство без шкоди для торфовищ. *Рубрика*. URL: <https://rubryka.com/article/paludiculture/>.
230. Панченко О., Маслюк О., Гориленко А. Банківські ризики як об'єкт страхування в сучасних умовах. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 4 (24). С. 146-154.
231. Петрушка О. В. Особливості функціонування моделей медичного страхування в економічно розвинутих країнах. *Економіка і суспільство*. 2017. № 13. С. 1189-1192.
232. План відновлення країни: довідка. *Світ*. URL: <https://svit.kpi.ua/2023/03/15/>.
233. План відновлення України. *Відновлення України*. URL: <https://recovery.gov.ua>.
234. Побережець О. В., Шмагіна В. В., Гусев А. О. Вплив державної

податкової політики на конкурентоспроможність суб'єктів малого підприємництва в Україні. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2021. Т. 21. Вип. 1 (47). С. 49-69.

235. Податкова політика України: стан, проблеми та перспективи : монографія / П. В. Мельник та ін.; за ред. З. С. Варналія. Київ : Знання України, 2008. 675 с.

236. Податкова політика. *Міністерство фінансів України*. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/tax-policy>.

237. Податковий Кодекс України : Закон України від 23.12.2010 р. № 2856-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

238. Поддєрьогін А. М., Вівсяна І. В. Фінансовий менеджмент капіталу. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2018. № 1. С. 136-149.

239. Поліщук Є.А., Безверхий К.В., Настенко Д.В. Фінансовий контролінг у виявленні корпоративного шахрайства: основні зміни та крос-регіональний аналіз. *Бізнес-навігатор*. 2019. Вип. 6.1-2 (56). С. 201-209.

240. Положення про Державну аудиторську службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 р. № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF#Text>.

241. Положення про Державну екологічну інспекцію України : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.2017 р. № 275. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D0%BF#Text>.

242. Положення про екологічний контроль у пунктах пропуску через державний кордон та в зоні діяльності регіональних митниць і митниць : Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 08.09.1999 р. № 204 (втрата чинності 08.10.2015 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0787-99#Text>.

243. Положення про порядок передачі об'єктів права державної власності : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.09.1998 р. № 1482. URL: <https://>

zakon.rada.gov.ua/laws/show/1482-98-%D0%BF#Text.

244. Порядок подання фінансової звітності : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>.

245. Порядок складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 р. № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF#Text>.

246. Посаднєва О. М. Проблематика функціонування державних підприємств в Україні. *Science and education: problems, prospects and innovations* : зб. тез доп. VII-ї міжнар. наук.-практ. конф., м. Кіото, 1-3 квіт. 2021 р. Кіото, 2021. С. 852-857.

247. Пояснювальна записка до проєкту Закону України «Про свободу підприємницької (економічної) діяльності домогосподарств». *Верховна Рада України*. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1509557>.

248. Примостка Л. О., Лисенюк О. В., Чуб О. О. Банківські ризики: теорія та практика управління : монографія. Київ : КНЕУ, 2008. 456 с.

249. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

250. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) : Закон України від 17.03.2020 р. № 530-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-20#Text>.

251. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо запровадження спеціального режиму оподаткування доходів, отриманих фізичними особами від здійснення окремих видів діяльності : Проєкт Закону від 20.10.2023 р. № 10166. *Верховна Рада України*. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/43005>.

252. Про внутрішнє та зовнішнє становище України : аналітична доповідь до щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України. URL: <https://niss.gov.ua/publikatsiyi/poslannya-prezydenta-ukrayiny/analytychna-dopovid-do-shchorichnoho-poslannya-1>.

253. Про Державний бюджет України на 2022 рік : Закон України від 02.12.2021 р. № 1928-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1928-20#Text>.

254. Про державний екологічний контроль : Проект Закону від 19.02.2020 р. № 3091. *Верховна Рада України*. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68186.

255. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>.

256. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Постанова Національного банку України від 28.08.2001 р. № 368. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text>.

257. *Про затвердження Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України : Постанова Національного банку України* від 24.10.2011 р. № 373. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11#Text>.

258. Про затвердження Середньострокової стратегії управління державним боргом на 2021-2024 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 09.12.2021 р. № 1291 (втрата чинності 31.10.2023 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1291-2021-%D0%BF#Text>.

259. Про затвердження форми податкової декларації про майновий стан і доходи та Інструкції щодо заповнення податкової декларації про майновий стан і доходи : Наказ Міністерства фінансів України від 02.10.2015 р. № 859. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1298-15#Text>.

260. Про Збройні Сили України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1934-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>.

261. Про здійснення у 2022 році правочинів з державним боргом : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.07.2022 р. № 805. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/805-2022-%D0%BF#Text>.

262. Про корпорацію. *Державна продовольчо-зернова корпорація України*. URL: <https://www.pzcu.gov.ua/corporation/pro-korporacziyu/>.

263. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.

264. Про оборонні закупівлі : Закон України від 17.07.2020 р. № 808-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/808-20#Text>.

265. Про оборону України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1932-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>.

266. Про основи національного спротиву : Закон України від 16.07.2021 р. № 1702-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text>.

267. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>.

268. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.

269. Про публічні закупівлі : Закон України від 25.12.2015 р. № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>.

270. Про Рахункову палату : Закон України від 02.07.2015 р. № 576-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>.

271. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про нову редакцію Воєнної доктрини України» : Указ Президента України від 02.09.2015 р. № 555/2015 (втрата чинності 27.03.2021 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015#Text>.

272. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про Стратегію національної безпеки України» : Указ Президента України від 06.05.2015 р. № 287/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287/2015#Text>.

273. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.

274. Про утворення військових адміністрацій : Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 68/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/68/2022#Text>.

275. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>.

276. Проект Плану відновлення України : матеріали робочої групи «Екологічна безпека». *Національна рада з відновлення України від наслідків війни*. Жовтень 2022. 150 с. URL: <https://docs.google.com/document/d/1LNoCpyJRyHpkS84uyRvfChW0cMNJBSXS/edit>.

277. Прозорість та фінансова стійкість державних підприємств в Україні. Активи державних підприємств в Україні за рейтингом. *Міжнародний центр перспективних досліджень*. URL: <https://companies.icps.com.ua/rankings/dS.D.BS.01/UAS-0/2020/dS.D.BS.01,desc,1-100>.

278. Прокіпчук Л. І. Досвід Європейського Союзу у питаннях адміністрування митних платежів: теоретичні основи та практичні рекомендації. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія : Економіка і менеджмент*. 2019. Вип. 3 (81). С. 71-75.

279. Публічна заява РАЕВ щодо ризиків, закладених в Концепції реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього середовища. *Офіс сталих рішень*. URL: <https://ukraine-oss.com/publiczna-zayava-raew-shhodo-ryzykiv-zakladyenyh-v-konczepczyi-reformuvannya-systemy-derzhavnogo-naglyadu-kontrolyu-u-sferi-ohorony-navkolyshnogo-seredovyshha>.

280. Разумова Г. В., Колосова А. Р. Дефіцит державного бюджету України та шляхи його зменшення. *Економічний простір*. 2017. № 119. С. 135-146.

281. Разумова Г. В., Оскома О. В. Шляхи вдосконалення кредитної політики НБУ в умовах воєнного стану. *Проблеми сучасних трансформацій*.

Серія : Економіка та управління. 2023. № 9. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-08-07>.

282. Рамсарська конвенція. *Природно-заповідний фонд України*. URL: <https://wownature.in.ua/pro-nas/nasha-diiialnist/mizhnarodna-diiialnist/ramsarska-konventsia/>.

283. Рахунки інституційних секторів економіки України за 2021 рік. *Державна служба статистики України*. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2006/vvp/nrzise/arh_nrzise_u.html.

284. Рейтинг страхових компаній з добровільного медичного страхування за 9 місяців 2023 року. *Форіншурер*. 2023. URL: <https://forinsurer.com/ratings/nonlife/23/9/45>.

285. Рівень безробіття в Україні. *Міністерство фінансів України*. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/unemploy/>.

286. Рівень непрацюючих кредитів (NPL). *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/stability/npl>.

287. Руснак І. С. Воєнна безпека України у світлі реформування сектора безпеки і оборони. *Наука і оборона*. 2015. № 2. С. 9-14.

288. Рятівне коло й побічні наслідки зовнішнього фінансування України. *Економічна правда*. 2023. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/01/30/696492/>.

289. Самойлов О. Ф. Місце України у світових глобальних процесах. *Проблеми міжнародних відносин*. 2011. № 3. С. 112-122.

290. Світова гібридна війна: український фронт : монографія / за заг. ред В. П. Горбуліна. Київ : НІСД, 2017. 496 с.

291. Святошнюк А. Л. Щодо особливостей визначення «медичне страхування» та «страхова медицина» в правовому полі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2023. № 79. Т. 1. С. 232-236.

292. Сільськогосподарське машинобудування України втрачає експортний

потенціал – Ярослав Навроцький. *Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»*. URL: <http://www.iae.org.ua/presscentre/archnews/3681-silskohospodarske-mashynobuduvannya-ukrayiny-vtrachaye-eksportnyu-potentsial-yaroslav-navrotskyu.html>.

293. Сімейний кодекс України : Закон України від 10.01.2002 р. № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>.

294. Скільки українців планують повертатися в Україну, - експерт на форумі Re:Open Zakarpattia 2023. 11.11.2023 р. *Еспресо*. URL: <https://espreso.tv/skilki-ukraintsiv-planuyut-povertatisya-v-ukrainu-ekspert-na-forumi-reopen-zakarpattia-2023>.

295. Скупейко В. В., Завальницька Н. Б., Струк Н. Р. «Зелена» логістика: понятійний апарат. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2022. Вип. 1(105). С. 169-174.

296. Слатвінська М. О. Альтернативні системи оподаткування малого бізнесу: стан, проблеми, перспективи : монографія. Одеса : ОНЕУ, 2012. 252 с.

297. Софієнко А. П. Етапи та особливості формування зовнішнього державного боргу України. *Фінансові послуги*. 2017. № 6. С. 24-28.

298. Сохацька О., Чопик Ю. Вартість війни: ефект торнадо. *Інноваційні процеси економічного та соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід* : тези доп. XVI Міжнар. наук.-практ. конф. мол. уч. і студ., м. Тернопіль, 28-29 берез. 2023 р. Тернопіль, 2023. С. 134-136.

299. Ставицький А., Біличенко М. Моделювання впливу обсягів державного боргу на економічне зростання країн світу. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія : Економіка*. 2018. № 2 (197). С. 49-59.

300. Старікова Л. Спільна аграрна політика ЄС і завдання України в контексті євроінтеграції (план наближення політик і гармонізації законодавства) : аналітичний звіт. Київ, грудень 2022. 32 с. URL: http://www.aau.org.ua/media/publications/1894/files/CAP_2023_02_10_12_36_02_818740.pdf.

301. Стеценко В. Ю. Медичне страхування у загальній системі

страхування: правовий вимір. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 18: Право.* 2017. Вип. 32. С. 119-125.

302. Стратегія біорізноманіття ЄС до 2030 року: Повернення природи у наше життя. Звернення Комісії до Європейського Парламенту, Ради, Європейського економічно-соціального комітету та Комітету регіонів / пер. з англ. О. Осипенко. Чернівці : Друк Арт, 2020. 36 с. URL: <https://uncg.org.ua/wp-content/uploads/2020/10/Stratehiiia.pdf>.

303. Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року : Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11.08.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0048525-21#Text>.

304. Стратегія національної безпеки України «Безпека людини – безпека країни» : Указ Президента України від 14.09.2020 р. № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>.

305. Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.02.2017 р. № 142-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-%D1%80#Text>.

306. Страхування : підручник / В. Д. Базилевич та ін.; за ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2008. 1019 с.

307. Страхування: теорія та практика : навч. посіб. / Н. М. Внукова та ін.; за заг. ред. Н. М. Внукової. 2-ге вид., переробл. та доп. Харків : Бурун Книга, 2009. 656 с.

308. Стрілець Р. Шкода, нанесена клімату агресією РФ, оцінюється у 31 млн т викидів парникових газів. *Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.* URL: <https://mepr.gov.ua/ruslan-strilets-shkoda-nanesena-klimatu-agresiyeyu-rf-otsinyuyetsya-u-31-mln-tonn-vykydiv-parnykovykh-gaziv/>.

309. Сума прямих збитків інфраструктури України вже перевищує 105 млрд. дол. *Hromadske.* URL: <https://hromadske.ua/posts/suma-pryamih-zbitkiv-infrastrukturi-ukrayini-vzhe-perevishuye-dollar105-mlrd-kse>.

310. Таблиця пропозицій РАЕВ до проєкту розпорядження Кабінету

Міністрів України «Про внесення змін до Концепції реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища». *Офіс сталих рішень*. URL: <https://ukraine-oss.com/wp-content/uploads/2023/10/dodatok-1.-raew-mindovkilliya-tablyczya-propozyczij.pdf>.

311. Терещенко В. Проблема управління державним боргом України. *Вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. 2016. № 10. С. 866-872.

312. Торфяники в Бранденбурге снова будут затоплены. *Aussiedlerbote*. URL: <https://aussiedlerbote.de/2023/03/torfianiki-v-brandenburge-snova-budut-zatopleny/>.

313. Третьак Д. Д. Сутність та соціально-економічне значення медичного страхування. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 12. С. 43-47.

314. Турило А. А., Палей В. І. Управління портфелем цінних паперів комерційного банку. *Молодий вчений*. 2019. № 11(2). С. 637-639.

315. У Києві відбувся перший Міжнародний форум оборонних індустрій. *Мілітарний*. 2023. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/u-kyuevi-vidbuvsya-pershyj-mizhnarodnyj-forum-oboronnyh-industrij/>.

316. Україна потребує до 7 млрд. дол. фінансової підтримки щомісячно – Зеленський. *ГОРДОН*. URL: <https://gordonua.com/ukr/news/politics/ukrajina-potrebuje-7-mlrd-finansovoji-pidtrimki-shchomisjatsja-zelenskij-1605769.html>.

317. Україна: стале економічне відновлення для людей і природи : звіт. *Всесвітній фонд природи WWF*. 2022. 67 с. URL: https://wwfeu.awsassets.panda.org/downloads/wwf_bcg_____2022.pdf.

318. Управління ризиками банків : монографія у 2 томах. Т. 1: Управління ризиками базових банківських операцій / А. О. Єпіфанов, Т. А. Васильєва, С. М. Козьменко та ін.; за ред. А. О. Єпіфанова і Т. А. Васильєвої. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2012. 283 с.

319. Федорович І. М. Теоретичні та практичні засади реалізації медичного страхування в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного*

університету. Серія : Економіка і менеджмент. 2017. Вип. 23(2). С. 76-80.

320. Федулова Л. І. Розвиток високотехнологічного сектору промисловості як стратегічний напрям посилення соціально-економічного розвитку України. Економічна теорія та право. 2019. № 3. С. 41-61.

321. Фельдман Е. Повелитель роботів. Рік Коен здійснив революцію, яка допомагає наздоганяти супершвидкий Amazon. Що варто знати про його компанію. *Forbes Ukraine*. 2022. URL: <https://forbes.ua/innovations/povelitel-robotiv-08012022-3137>.

322. Фінансова політика та податково-бюджетні важелі її реалізації / А. І. Даниленко та ін.; за ред. А. І. Даниленка. Київ : Фенікс, 2008. Т. 1. 468 с.

323. Фролова Л. В. Логістичне управління підприємством: теоретико-методологічні аспекти : монографія. Донецьк : ДонДУЕТ імені М. Туган-Барановського, 2004. 161 с.

324. Фурдичко Л. Є., Піхоцька О. М. Причини зростання державного боргу, його управління і обслуговування, оптимізація боргової політики України. *Економіка та держава*. 2018. № 11. С. 45-49.

325. Хаустова М. Г. Феномен глобалізації та плюралізм її інтерпретації. *Форум права*. 2013. № 4. С. 430-440.

326. Хома І. Б. Діагностика ризику втрати прибутків у підприємницькій діяльності внаслідок виникнення бізнес-конфліктів. *Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту*. 2014. № 10. Т. 2. С. 283-292.

327. Хома І. Б. Попередження бізнес-конфліктів у процесі розробки та запровадження в дію підсистем антикризового управління підприємством. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія : Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2015. № 819. С. 104-112.

328. Хома І. Б. Управління бізнес-конфліктами з використанням теорії нечітких множин. *Економіка та держава*. 2014. № 7. С. 50-53.

329. Хома І. Б., Бондаренко Л. П., Чубка О. М. Моделювання фінансових

рішень в умовах невизначеності : навч. посіб. Київ : Кондор, 2023. 284 с.

330. Хома І. Б., Покорчак С. А. Новітні тенденції і шляхи фінансування інвестицій в умовах воєнного стану України. *Інноваційні технології у розвитку сучасного суспільства* : тези доп. V Міжнар. науково-практ. конф., м. Львів, 5-6 жовт. 2023 р. Львів, 2023. С. 148-150.

331. Хомутенко В. П., Запорожець О. Ф. Система адміністрування митних платежів: теорія та практика функціонування : монографія. Одеса : Друк Південь, 2013. 176 с.

332. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

333. Чеберяко О. В. Фінансове забезпечення оборони України як основа національної безпеки в умовах збройної агресії РФ. *Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky*. 2017. № 5. Part 2. P. 49-58.

334. Чеберяко О. В., Варналій З. С. Фінансові передумови та оцінка фінансування оборони в умовах російсько-української гібридної війни. *Науковий вісник Полісся*. 2017. № 4 (12). Ч. 1. С. 143-149. DOI: 10.25140/2410-9576-2017-1-4(12)-143-149.

335. Чеберяко О. В., Чеберяко Є. А. Фінансування оборони України в умовах гібридної та широкомасштабної війни. *Фінансова система країни: тенденції та перспективи розвитку* : матеріали IX Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Острог, 21 жовт. 2022 р. Острог, 2022. С. 204-210.

336. Чеберяко О., Варналій З., Колесник В., Медведкова Н. Соціальна безпека України в умовах війни та повоєнний час: особливості та шляхи зміцнення. *Business and Law*. 2022. No2. P. 67-76.

337. Чеберяко О. В., Чеберяко Є. А. Фінансове забезпечення обороноздатності держав в умовах нових викликів. *Інтернаука. Серія : Економічні науки*. 2023. № 12. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-12-9475>.

338. Чернікова І. Б., Дергільова Г. С., Нестеренко І. В. Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності : посібник. Харків : Форт, 2015. 200 с.

339. Черьомухіна О. К., Чалюк Ю. О. Ринок праці під час війни: стан та перспективи. *Економіка та суспільство*. 2022. № 46. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2026>.

340. Швабій К. Модернізація системи оподаткування доходів населення України : дис. д-ра екон. наук : 08.00.08; Держ. податк. адмін. України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь, 2010. 402 с.

341. Шелест О. Л. Державний борг України: механізм управління та обслуговування. *Економіка та суспільство*. 2017. № 8. С. 710-715.

342. Шереметинська О. В., Кравець Ю. Т. Особливості проведення митного пост-аудиту в Україні. *Ефективна економіка*. 2016. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4829>.

343. Шереметинська О. В., Тюха І. В., Тур О. В. Особливості управління ризиками при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. *Ефективна економіка*. 2022. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2022/80.pdf.

344. Шпак І. В. Сутність та особливості правового регулювання видатків бюджету на сектор національної безпеки і оборони в умовах воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 6. С. 555-560. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.06.97>.

345. Юринець З. В. Самоменеджмент : підручник. Львів : СПОЛОМ, 2015. 360 с.

346. Юринець З. В., Кішук Н. В. Оцінювання результативності праці менеджера. *Науковий вісник національного лісотехнічного університету України*. 2012. Вип. 22.05. С. 307-311.

347. Юрчишена Л. В., Саницька О. Ю. Аналіз єдиного податку у формуванні доходів місцевих бюджетів України. *Фінанси, облік, банки*. 2019. № 1 (24). С. 169-178.

348. Яременко О. Ф. Особливості логістики за умов глобалізації конкурентного середовища. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія : Економічні науки*. 2018. № 3. Т. 1. С. 240-244.

Наукове електронне видання

**ФІНАНСОВО-ОБЛІКОВА
ПОЛІТИКА УКРАЇНИ
В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ:
НОВІ МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Монографія

*За загальною редакцією
доктора економічних наук, професора Л. П. Сідельникової*

ISBN 978-617-8187-09-5 (електронне видання)

Підписано до видання 04.04.2024 р. Формат 60×84/8.

Гарнітура Times.

Ум. друк. арк. 43,16. Обл.-вид. арк. 46,41.

Замовлення №3093.

Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С.
Свідоцтво про внесення до державного реєстру суб'єктів видавничої справи:
Серія ХС №48 від 14.04.2005 р.

Видано Управлінням у справах преси та інформації
73000, Україна, м. Херсон, вул. Соборна, 2.

Тел. +38(050)133-10-13

e-mail: printvvs@gmail.com